

F B A

**AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

I N F O R M A C I J A

**O BANKARSKOM SISTEMU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
30. 06. 2007.**

Sarajevo, august/kolovoz 2007.

Agencija za bankarstvo Federacije BiH, kao regulatorna institucija koja obavlja superviziju (nadzor) banaka, sačinila je Informaciju o bankarskom sistemu Federacije BiH (stanje 30. juna 2007. godine) na osnovu izvještaja banaka, te ostalih informacija i podataka koje su banke dostavile. Obuhvaćeni su i rezultati i podaci do kojih se došlo kontrolama na licu mjesta (on site) i analizama u Agenciji (off site finansijske analize).

I.	U V O D	1
II.	POSLOVNE PERFORMANSE BANAKA U FEDERACIJI BIH	2
	1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA	
	1.1. Status, broj i poslovna mreža	2
	1.2. Struktura vlasništva	2
	1.3. Kadrovi	5
	2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	
	2.1. Bilans stanja	7
	2.1.1. Obaveze	11
	2.1.2. Kapital – snaga i adekvatnost	14
	2.1.3. Aktiva i kvalitet aktive	17
	2.2. Profitabilnost	22
	2.3. Likvidnost	27
	2.4. Devizni rizik	31
III.	Z A K L J U Č A K	33
	P R I L O Z I	

I. UVOD

Bankarski sektor u Federaciji BiH i u prvoj polovini 2007. godine nastavio je sa pozitivnim trendovima rasta, razvoja, stabilizacije i jačanja iz prethodnog perioda. Banke su nastavile sa širenjem mreže svojih organizacionih dijelova. Sa 30.06.2007. godine u privatnom vlasništvu je bilo 20 banaka, a u državnom vlasništvu tri banke. U funkciji što jačeg tržišnog pozicioniranja odvijali su se i integracijski procesi koji su rezultirali okrupnjavanjem najvećih banaka, smanjenjem broja banaka, te zaoštavanjem konkurencije. Do kraja 2007. godine očekuje se realizacija još jednog integracijskog procesa (jedan je završen sa 31. 07. 2007.- LT Gospodarska banka d.d. Sarajevo je pripojena Upi banci d.d. Sarajevo).

Ukupna bilansna suma banaka u Federaciji BiH na dan 30.06.2007. iznosila je 12,9 milijardi, što je za 12 % ili 1,4 milijarde KM više u odnosu na kraj 2006. godine. Na četiri najveće banke odnosi se 62 % ili 870 miliona KM od ukupno ostvarenog rasta. Nakon dužeg vremena došlo je do promjena u vlasničkoj strukturi državnih banaka (dvije banke su nakon izvršene dokapitalizacije prešle u grupu banaka s većinskim privatnim kapitalom). To je dovelo do smanjenja aktive državnih banaka za 15% ili 73 miliona KM. Tržišni udjel banaka u većinskom stranom vlasništvu se povećao za 1,3 procenta poena i sa 30.06.2007. iznosio je 94,3%, a udio državnog kapitala se smanjio sa 4,1 na 3,1%.

Posmatrano po bilansnim pozicijama u izvorima, depozitni potencijal je povećan za 981 milion KM ili 12%, uzeti krediti za 19% ili 264 miliona KM. Zabilježen je i značajan rast kreditnih plasmana, tako da su za šest mjeseci 2007. godine povećani za 990 miliona KM ili za 15%, a novčana sredstva za 441 milion KM ili za 10%.

Depoziti su, u iznosu od 9,4 milijarde i s učešćem od 72,5%, dominantan izvor finansiranja banaka u Federaciji BiH. U okviru depozita, posebno treba istaći rast štednje i u 2007. godini, koja je povećana za 11,4% ili 382 miliona KM i koja je dostigla iznos od 3,7 milijardi KM, što je rezultat i potvrda daljeg jačanja povjerenja u bankarski sistem.

Banke su najviše kreditirale stanovništvo i ovi plasmani su, u odnosu na kraj 2006. godine, ostvarili porast od 527 miliona KM ili 15%, dok su krediti privatnim preduzećima veći za 411 miliona ili za 14%. S aspekta strukture kredita stanovništvu po namjeni, najveće učešće od cca 70% imaju krediti odobreni za finansiranje potrošnih dobara (uključeno kartično poslovanje), na stambene kredite se odnosi 24%, a s preostalih 6% kreditirani su mali zanati, mali biznis i poljoprivreda. U prvoj polovini 2007. dugoročni krediti su povećani za 16% ili 835 miliona KM, a kratkoročni za 9% ili 116 miliona KM. U strukturi pasive bilansa banaka nastavljen je trend laganog pada učešća depozita i rasta kreditnih obaveza.

Pokazatelji uspješnosti poslovanja banaka u prvoj polovini 2007. su zadovoljavajući, na nivou sistema ostvarena je dobit od 81 milion KM, što je značajno povećanje od 81% ili 36 miliona KM u odnosu na isti period 2006. godine. Dobit u iznosu od 83,3 miliona KM ostvarilo je 19 banaka, dok su četiri banke poslovale s gubitkom u ukupnom iznosu od 2,2 miliona KM. Svi ključni finansijski pokazatelji profitabilnosti, analizirani prema kriterijumu vlasništva u bankama, pokazuju da privatne banke posluju rentabilnije, produktivnije i efikasnije, što im osigurava konkurentnu prednost u odnosu na državne banke i ukazuje na nužnost završetka privatizacije preostalih državnih banaka.

Kapital banaka u FBiH na dan 30.06. 2007. godine iznosio je 1.603 miliona KM. U prvoj polovini 2007. godine kapital je povećan za 130 miliona KM ili za 9%, od toga osnovni kapital za 123 miliona KM ili 11%, a dopunski za sedam miliona KM ili 2%. Na rast osnovnog

kapitala značajno je uticalo i povećanje dioničkog kapitala po osnovu priliva novog, svježeg kapitala – dokapitalizacije u iznosu od 43,6 miliona KM kod tri banke.

Može se zaključiti da su se banke na dan 30.06.2007. pridržavale propisanih ograničenja, i ostvarile bolju ročnu usklađenost finansijske aktive i obaveza u odnosu na propisane limite, ali ipak nešto lošiju nego na kraju 2006. godine, a osnovni razlog tome je jači rast kreditnih plasmana u prvoj polovini 2007. godine, i to uglavnom dugoročnih.

II. POSLOVNE PERFORMANSE BANAKA U FEDERACIJI BIH

1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA

1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 30. 06. 2007. godine u Federaciji BiH bankarsku dozvolu imale su 23 banke. Broj banaka je isti u odnosu na 31. 12. 2006. godine. Data je saglasnost za statusnu promjenu pripajanja LT Gospodarske banke d.d. Sarajevo UPI banci d.d. Sarajevo sa 31.07.2007. godine, tako da će od 01. 08. 2007. godine u Federaciji BiH biti 22 banke. Takođe, u Poštanskoj banci BiH d.d. Sarajevo bit će ukinuta privremena uprava od 01.07.2007. godine.

Privremenu upravu sa 30. 06. 2007. godine imale su četiri banke (UNA banka d.d. Bihać, Hercegovačka banka d.d. Mostar, Poštanska banka BiH d.d. Sarajevo i Privredna banka d.d. Sarajevo).

U prvoj polovini 2007. godine banke su nastavile sa širenjem mreže svojih organizacionih dijelova. Banke iz Federacije BiH otvorile su 28 novih organizacionih dijelova i to 20 u Federaciji BiH, sedam u Republici Srpskoj i jednu u Brčko Distriktu. U odnosu na 31. 12. 2006. godine kada su banke imale 492 organizaciona dijela, to predstavlja porast od 5,7%.

Sa 30. 06. 2007. godine sedam banaka iz Federacije BiH imale su 41 organizacioni dio u Republici Srpskoj, a 11 banaka je imalo 13 organizacionih dijelova u Brčko Distriktu. Šest banaka iz Republike Srpske imale su 18 organizacionih dijelova u Federaciji BiH (jedan organizacioni dio jedne banke iz RS u F BiH zatvoren, a jedan novi druge banke je otvoren).

Dozvolu za obavljanje međubankarskih transakcija u unutrašnjem platnom prometu 30. 06. 2007. godine imale su sve banke, a osigurane depozite imalo je 15 banaka.

1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva nad bankama¹ sa 30. 06. 2007. godine ocjenjena na osnovu raspoloživih informacija i uvida u samim bankama² je sljedeća:

- U privatnom i pretežno privatnom vlasništvu 20 banaka (87%)
- U državnom i pretežno državnom vlasništvu³ 3 banke (13%)

Struktura vlasništva može se promatrati i s aspekta finansijskih pokazatelja, odnosno prema vrijednosti ukupnog kapitala⁴.

¹ Kriterij podjele banaka po vrsti vlasništva je vlasništvo na dioničkom kapitalu banaka.

² Na osnovu dobijenih dokumenata, kao i registracija kod nadležnih institucija svih promjena u kapitalu i dioničarima banaka, došlo se do strukture vlasništva na kapitalu banaka u FBiH sa 30.06.2007.godine.

³ Državno vlasništvo se odnosi na domaći državni kapital BiH.

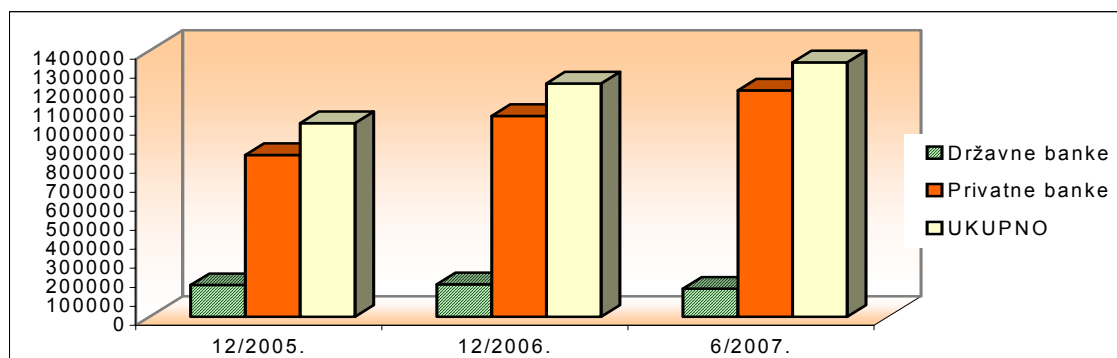
⁴ Iz bilansa stanja po shemi FBA: dionički kapital, emisioni ažio, neraspoređena dobit i rezerve, i ostali kapital (finansijski rezultat tekućeg perioda).

Tabela 1 : Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu

-u 000 KM-

BANKE	31.12.2005.		31.12.2006. ⁵		30.06.2007.		INDEKS	
							3/2	4/3
1	2		3		4		5	6
Državne banke	166.494	16%	170.680	14%	147.130	11%	103	86
Privatne banke	850.223	84%	1.055.905	86%	1.189.347	89%	124	113
UKUPNO	1.016.717	100%	1.226.585	100%	1.336.477	100%	121	109

Grafikon 1: Pregled strukture vlasništva (ukupan kapital)

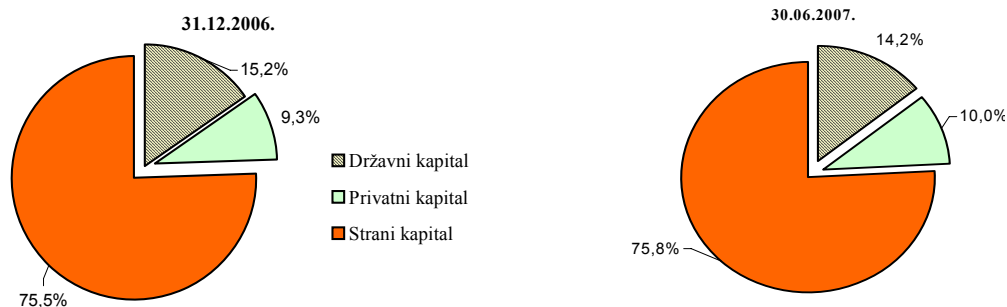
Analizom učešća državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljnija slika o strukturi vlasništva kapitala banaka u Federaciji BiH.

Tabela 2 : Struktura vlasništva prema učešću državnog, privatnog i stranog kapitala

- u 000 KM-

DIONIČKI KAPITAL	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	5/3	7/5
1	3	4	5	6	7	8	9	10
Državni kapital	135.344	16,9	135.019	15,2	133.251	14,2	100	99
Privatni kapital (rezidenti)	103.026	12,9	83.077	9,3	93.863	10,0	81	113
Strani kapital (nerezidenti)	561.117	70,2	670.695	75,5	708.929	75,8	120	106
UKUPNO	799.487	100,0	888.791	100,0	936.043	100,0	111	105

Grafikon 2: Struktura vlasništva (dionički kapital)

⁵ Svi podaci u Informaciji koji se odnose na 31.12.2006.godine su iz revidiranih finansijskih izvještaja banaka (revizija obavljena od strane vanjskog revizora kod 22 banke u F BiH).

Analiza vlasničke strukture banaka s aspekta dioničkog kapitala najizrazitije pokazuje promjene i trendove u bankarskom sistemu FBiH, i to u promjeni strukture vlasništva.

Udio državnog u ukupnom dioničkom kapitalu sa 30. 06. 2007. godine iznosi 14,2 % i manji je za jedan procentni poen u odnosu na kraj 2006. godine, zbog pokrića gubitaka kod jedne banke na teret državnog kapitala, koja je nakon toga, u postupku privatizacije kroz dokapitalizaciju, promijenila vlasničku strukturu i postala banka s većinskim privatnim kapitalom.

U odnosu na kraj 2006. godine učešće privatnog kapitala (rezidenata) u ukupnom dioničkom kapitalu bankarskog sektora povećano je sa 9,3% na 10%, odnosno za 10,8 miliona KM, kao rezultat sljedećeg: prodaja dionica nerezidenata domaćim kupcima (rezidentima) u ukupnom iznosu od cca 3,6 miliona KM (kod četiri banke), zatim prodaja dionica u vlasništvu rezidenata stranim investitorima u iznosu cca 7,8 miliona KM (kod četiri banke), te kupovini dionica iz dokapitalizacije kod tri banke u iznosu od 15 miliona KM od strane domaćih kupaca (od toga je jedna banka imala „tehničku emisiju“ odnosno povećanje dioničkog kapitala od 0,4 miliona KM iz rezervi), nakon čega je promijenjena vlasnička struktura kod dvije banke (s većinskim državnim kapitalom u banku s većinskim privatnim domaćim kapitalom). Učešće stranog kapitala je povećano sa 75,5% na 75,8% ili 38,2 miliona KM. Rast učešća stranog kapitala od 0,3 procentna poena je iz sljedećih razloga: izvršenih dokapitalizacija u iznosu od 34 miliona KM⁶ kod pet banaka (dvije u stranom vlasništvu i tri u većinskom vlasništvu rezidenata) i naprijed navedenim prometom dionica između rezidenata i nerezidenata u osam banaka (neto efekat na strani kapital je povećanje za 4,2 miliona KM), što je rezultiralo promjenom vlasničke strukture kod jedne banke i prelazak u banke s većinskim stranim kapitalom.

Promjene u vlasničkoj strukturi su se odrazile i na učešće, odnosno tržišne udjele i poziciju banaka grupiranih prema kriterijumu većinskog vlasništva na dioničkom kapitalu. Tržišni udjel banaka u većinskom stranom vlasništvu se povećao za 1,3 procentna poena i sa 30. 06. 2007. godine iznosio je 94,3%. Tržišni udjel banaka s većinskim domaćim privatnim kapitalom iznosio je 2,6%, što je za 0,3 procentna poena manje nego na kraju 2006. godine. Udio državnog kapitala također se smanjio sa 4,1% na 3,1% sa 30. 06. 2007. godine.

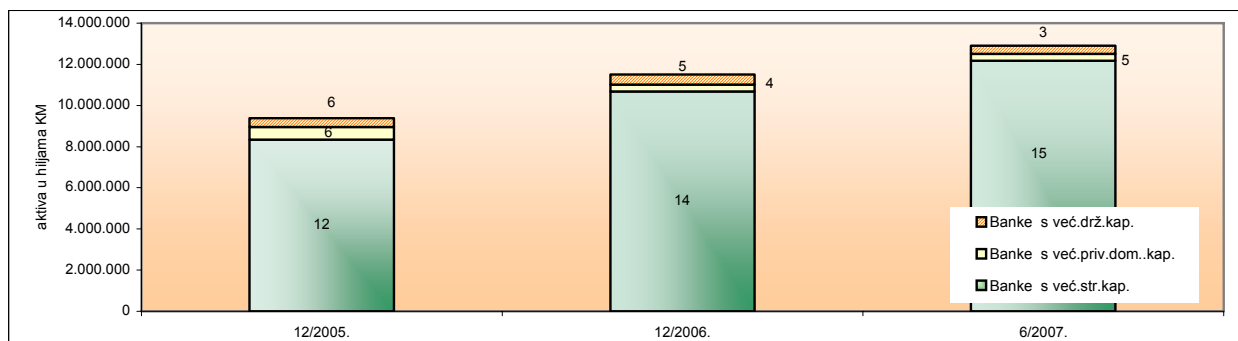
U funkciji što jačeg tržišnog pozicioniranja odvijali su se i integracijski procesi u prethodnim periodima, a koji su rezultirali koncentracijom u bankarskom sektoru kroz okrupnjavanje najvećih banaka, smanjenjem broja banaka, te zaoštavanjem konkurencije. U narednom periodu, odnosno do kraja 2007. godine očekuje se realizacija još jednog integracijskog procesa, s napomenom da je jedan završen sa 31. 07. 2007. godine, što će dovesti, s jedne strane, do smanjenja broja banaka ukupno za dvije, a s druge strane jačanja njihovih ishodnih banaka i daljih koncentracija u bankarskom sektoru u Federaciji BiH.

Tabela 3 : Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu)

- u %-

BANKE	31.12.2005.			31.12.2006.			30.06.2007.		
	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit.	Učešće u ukup. aktivi	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit.	Učešće u ukup. aktivi	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit.	Učešće u ukup. aktivi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Banke s većinskim državnim kapitalom	6	16,4	4,5	5	13,9	4,1	3	11,0	3,1
Banke s većinskim privatnim domaćim kap.	6	8,0	6,5	4	3,7	2,9	5	4,1	2,6
Banke s većinskim stranim kapitalom	12	75,6	89,0	14	82,4	93,0	15	84,9	94,3
UKUPNO	24	100,0	100,0	23	100,0	100,0	23	100,0	100,0

⁶ Iznos koji se odnosi na nerezidente, dok je ukupno povećanje dioničkog kapitala po osnovu dokapitalizacija-emisija dionica, uključujući i internu-iz rezervi u iznosu od 0,7 miliona KM, u pet banaka iznosilo 49 miliona KM.

Grafikon 3: Tržišni udjeli prema vrsti vlasništva

1.3. Kadrovi

U bankama FBiH na dan 30. 06. 2007. godine bilo je zaposlenih ukupno 7.055 radnika, od toga u bankama s većinskim državnim kapitalom 5%, a u privatnim bankama 95%.

Tabela 4: Zaposleni u bankama FBiH

BANKE	BROJ ZAPOSLENIH						INDEKS	
	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		3:2	4:3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Državne banke	475	8%	423	6%	343	5%	89	81
Privatne banke	5.540	92%	6.183	94%	6.712	95%	112	109
UKUPNO	6.015	100%	6.606	100%	7.055	100%	110	107
Broj banaka	24		23		23			

U prvoj polovini 2007. godine broj zaposlenih je povećan za 7% ili 449 radnika, i to u privatnim bankama.

Tabela 5: Kvalifikaciona struktura zaposlenih

STEPEN STRUČNE SPREME	BROJ ZAPOSLENIH						INDEKS	
	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		4:2	6:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Visoka stručna sprema	2.165	36,0%	2.408	36,5%	2.580	36,6%	111	107
Viša stručna sprema	642	10,7%	714	10,8%	783	11,1%	111	110
Srednja stručna sprema	3.102	51,6%	3.391	51,3%	3.609	51,1%	109	106
Ostali	106	1,7%	93	1,4%	83	1,2%	88	89
UKUPNO	6.015	100%	6.606	100,0%	7.055	100,0%	110	107

Jedan od pokazatelja koji utiče na ocjenu performansi pojedinačne banke i bankarskog sistema je efikasnost zaposlenih, iskazan kao omjer aktive i broja zaposlenih, odnosno iznos aktive po zaposlenom. Veći omjer je pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja i banke i ukupnog sistema.

Tabela 6 : Aktiva po zaposlenom

BANKE	31.12.2005.			31.12.2006.			30.06.2007.		
	Broj zaposl.	Aktiva (000 KM)	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva (000 KM)	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva (000 KM)	Aktiva po zaposl.
Državne	475	422.680	890	423	474.793	1.122	343	402.219	1.173
Privatne	5.540	8.956.027	1.617	6.183	11.023.562	1.783	6.712	12.507.840	1.864
UKUPNO	6.015	9.378.707	1.559	6.606	11.498.355	1.741	7.055	12.910.059	1.830

Na kraju prvog polugodišta 2007. godine na nivou bankarskog sistema na svakog zaposlenog je dolazilo 1,83 miliona KM aktive. Ovaj pokazatelj je znatno bolji kod sektora privatnih banaka, što je i očekivano s obzirom na stagniranje ili smanjenje obima poslovanja državnih banaka i u vezi s tim prevelikog broja zaposlenih.

Tabela 7 : Aktiva po zaposlenom po grupama

Aktiva (000 KM)	31.12.2005.	31.12.2006.	31.03.2007.
	Broj banaka	Broj banaka	Broj banaka
Do 500	5	5	5
500 do 1.000	7	7	5
1.000 do 1.500	3	3	4
1.500 do 2.000	3	1	2
Preko 2.000	6	7	7
UKUPNO	24	23	23

Analitički pokazatelji za pojedinačne banke kreću se u rasponu od 327 hiljada KM do 3,6 miliona KM aktive po zaposlenom. Osam banaka ima ovaj pokazatelj bolji od istog za bankarski sektor, a kod četiri najveće banke u sistemu prelazi iznos od 2,4 miliona KM. Na kraju, može se reći da su banke učinile značajne pomake na poboljšanju kvaliteta i unapređenju uvjeta u kojima servisiraju svoje komitente, pravna i fizička lica, kao i uvjeta pod kojima pružaju svoje usluge i plasiraju sredstva klijentima.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA BANAKA

Kontrola banaka putem izvještaja obavlja se korištenjem izvještaja propisanih od strane FBA i izvještaja drugih institucija, koji čine bazu podataka utemeljenu na tri izvora:

1. informacije o bilansu stanja za sve banke koji se dostavlja mjesečno, sa dodatnim prilogima tromjesečno, koji sadrže detaljnije informacije o novčanim sredstvima, kreditima, depozitima i vanbilansnim stavkama, te osnovne statističke podatke,
2. informacije o solventnosti banaka, podaci o kapitalu i adekvatnosti kapitala, klasifikaciji aktive, koncentracijama određenih vrsta rizika, poziciji likvidnosti, izloženosti deviznom riziku, a na osnovi propisanih izvještaja od strane FBA (tromjesečno),
3. informacije o rezultatima poslovanja banaka (bilans uspjeha po shemi FBA) i izvještaji o novčanim tokovima, koji se dostavljaju FBA tromjesečno.

Osim navedenih standardiziranih izvještaja, bazu podataka čine i informacije dobivene na osnovu dodatnih izvještajnih zahtjeva postavljenih od strane FBA, u cilju što kvalitetnijeg praćenja i analize poslovanja banaka u Federaciji, zatim izvještaji o reviziji finansijskih izvještaja banaka urađeni od strane neovisnog revizora, kao i svi ostali podaci relevantni za ocjenu performansi svake pojedinačne banke i bankarskog sistema u cjelini.

U skladu sa odredbama Zakona o početnom bilansu stanja banaka, banke sa većinskim državnim kapitalom obavezne su izvještavati FBA na bazi "punog" bilansa stanja raščlanjenog na: pasivni, neutralni i aktivni podbilans. U cilju dobivanja realnih pokazatelja poslovanja banaka u Federaciji BiH u nastavku će se analiza bankarskog sistema temeljiti na pokazateljima iz aktivnog podbilansa banaka s većinskim državnim kapitalom⁷.

2.1. Bilans stanja

Ukupna bilansna suma banaka u Federaciji BiH, prema dostavljenim bilansima stanja na dan 30. 06. 2007. godine, iznosila je 12,9 milijardi KM, što je za 12% ili 1,4 milijarde KM više u odnosu na kraj 2006. godine. U istom periodu prethodne godine, ostvarena je stopa rasta od 8% ili 755 miliona KM.

Tabela 8 : *Bilans stanja*

O P I S	IZNOS (u 000 KM)			INDEKS	
	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.	3/2	4/3
1	2	3	4	5	6
AKTIVA (IMOVINA):					
Novčana sredstva	3.533.700	4.286.202	4.726.751	121	110
Vrijednosni papiri ⁸	20.010	45.922	48.519	229	106
Plasmani drugim bankama	68.811	105.390	82.552	153	78
Kreditni	5.545.077	6.820.154	7.809.985	123	115
Rezerve za kreditne gubitke (RKG)	260.155	288.433	311.291	111	108
Kreditni- neto (kreditni minus RKG)	5.284.922	6.531.721	7.498.694	124	115
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	306.637	341.671	354.662	111	104
Ostala aktiva	164.628	187.449	198.881	114	106
UKUPNA AKTIVA	9.378.708	11.498.355	12.910.059	123	112
PASIVA:					
OBAVEZE					
Depoziti	6.864.048	8.379.322	9.360.577	122	112
Uzete pozajmice od drugih banaka	2.912	2.890	2.900	99	100
Obaveze po uzetim kreditima	1.152.910	1.420.944	1.684.542	123	119
Ostale obaveze	342.121	467.931	525.563	134	112
KAPITAL					
Kapital	1.016.717	1.226.585	1.336.477	121	109
UKUPNO PASIVA (OBAVEZE I KAPITAL)	9.378.708	11.498.355	12.910.059	123	112

⁷ Neke od državnih banaka u "punom bilansu" iskazuju pasivne i neutralne stavke, koje će po izvršenju programa privatizacije preuzeti država. Sa 30.06.2007. godine ove stavke su iznosile 632 miliona KM.

⁸ Vrijednosni papiri za trgovanje i v.p. koji se drže do dospelja.

Tabela 9: *Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi*

BANKE	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		INDEKS	
							3/2	4/3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Državne banke	422.680	5%	474.793	4%	402.219	3%	112	85
Privatne banke	8.956.028	95%	11.023.562	96%	12.507.840	97%	123	113
U K U P N O	9.378.708	100%	11.498.355	100 %	12.910.059	100%	123	112

Nakon dužeg vremena došlo je do promjena u u vlasničkoj strukturi državnih banaka, odnosno dvije banke su nakon izvršene dokapitalizacije prešle u grupu banaka s većinskim privatnim kapitalom. To je dovelo do smanjenja aktive državnih banaka za 15% ili 73 miliona KM, tako da je njihovo učešće u ukupnoj aktivni bankarskog sistema svedeno na svega 3%.

Analitički podaci po bankama pokazuju da je u posmatranom periodu kod pet banaka aktiva imala neznatan pad ili povećanje od 1% do 4%. Većina banaka (14) ostvarila je rast aktive između 6% i 20%, dok su četiri banke imale nešto veće stope rasta bilansne sume (između 23% i 30%).

Najveća banka u sistemu ostvarila je rast aktive po stopi većoj od iste za ukupan bankarski sistem, dok su tri ostale banke iz grupe „velike četvorke“ imale nešto niže stope rasta od stope ostvarene na nivou sistema, a kretale su se u rasponu od 6% do 10%. Na četiri najveće banke odnosi se 62% ili 870 miliona KM od ukupnog rasta bilansne sume bankarskog sektora.

Ako se bankarski sistem analizira s aspekta veličine aktive i određenih grupa u okviru toga, evidentna je i dalje visoka koncentracija, odnosno učešće četiri najveće banke u sistemu od 68,2%. U pojedinim grupama desile su se manje promjene u broju banaka i učešću, kao rezultat rasta aktive većine banaka.

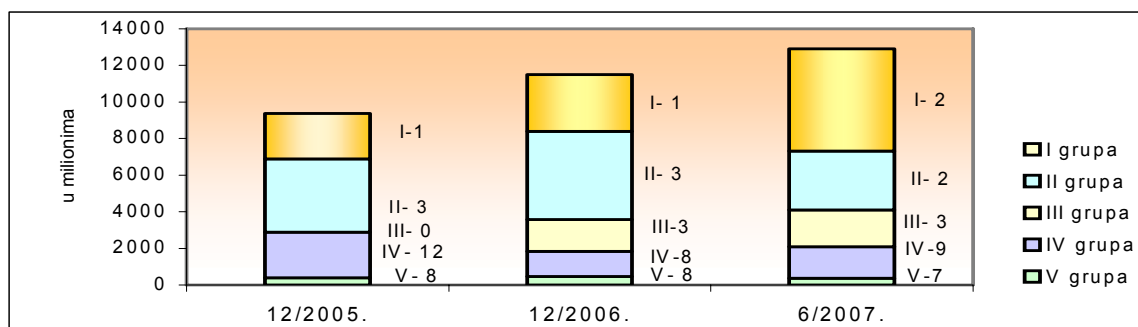
Najznačajnija promjena u posmatranom periodu nastala je u prve dvije grupe najvećih banaka. Druga banka po visini aktive, s aktivom od preko dvije milijarde KM, prešla je u prvu grupu u kojoj je već duži period bila samo jedna-najveća banka u sistemu, što je dovelo do povećanja učešća I grupe sa 26,9% na 43,2%, odnosno smanjenja učešća II grupe (takođe dvije banke) sa 41,2% na 25%. Iako je učešće četiri najveće banke na kraju prve polovine 2007. godine iznosilo visokih 68,2%, ipak je u odnosu na kraj 2006. godine manje za 0,8 procentnih poena. Treća grupa banaka (tri banke s aktivom između 0,5 i jedne milijarde KM) povećala je učešće sa 15% na 15,7%. Broj banaka u IV grupi povećan je s osam na devet, odnosno prelaskom jedne banke iz V grupe, što je dovelo i do promjene učešća za cca jedan procentni poen u ove dvije grupe. Na kraju može se konstatirati da je još uvijek velik broj manjih banaka (sedam, od toga četiri pod privremenom upravom i jedna banka koja je otpočela s radom krajem 2006.godine) s ukupnom aktivom od 372 miliona KM i učešćem od samo 2,9%. Za očekivati je da se status većine ovih banaka riješi do kraja 2007. godine, kroz integracijske procese s drugim bankama ili prodaju strateškim investitorima čime će se stvoriti preduslovi za njihov dalji rast i razvoj, a u tom smislu već su poduzete i provode se određene aktivnosti.

U sljedećoj tabeli daje se pregled iznosa i učešća pojedinih grupa banaka⁹ u ukupnoj aktivni kroz periode (iznosi su u milionima KM):

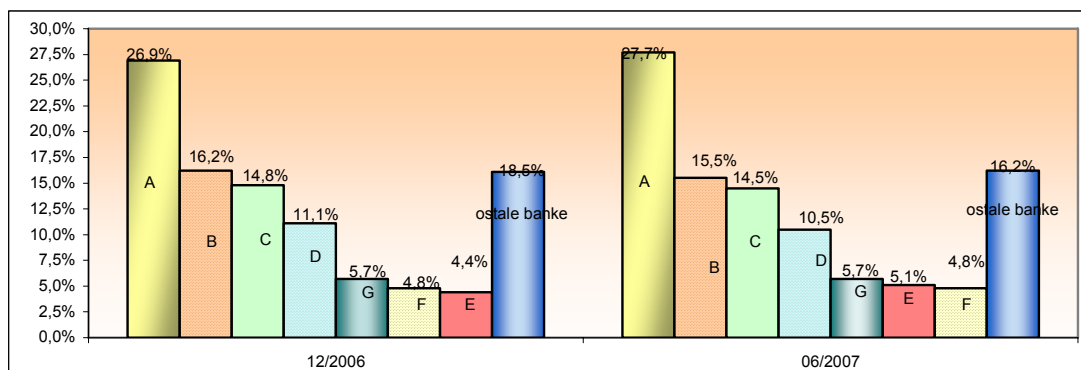
⁹ Banke su podijeljene u pet grupa zavisno od veličine aktive.

Tabela 10: Učešće pojedinih grupa banaka u ukupnoj aktivi kroz periode

IZNOS AKTIVE	31.12.2005.			31.12.2006.			30.06.2007.		
	Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka
I- Preko 2.000	2.495	26,6	1	3.098	26,9	1	5.582	43,2	2
II- 1000 do 2000	3.996	42,6	3	4.836	42,1	3	3.224	25,0	2
III- 500 do 1000	0	0,0	0	1.723	15,0	3	2.022	15,7	3
IV- 100 do 500	2.504	26,7	12	1.382	12,0	8	1.710	13,2	9
V- Ispod 100	384	4,1	8	459	4,0	8	372	2,9	7
UKUPNO	9.379	100,0	24	11.498	100,0	23	12.910	100,0	23

Grafikon 4 : Učešće pojedinih grupa banaka u ukupnoj aktivi kroz periode

U sljedećem grafikonu data je struktura i trend učešća sedam najvećih banaka¹⁰ u bankarskom sistemu u Federaciji BiH :

Grafikon 5 : Učešće sedam najvećih banaka u ukupnoj aktivi

Rast bilansne sume u izvorima je najviše finansiran rastom depozita (za 12% ili 981 milion KM), zatim uzetih kredita (za 19% ili 264 miliona KM) i kapitala (za 9% ili 110 miliona KM).

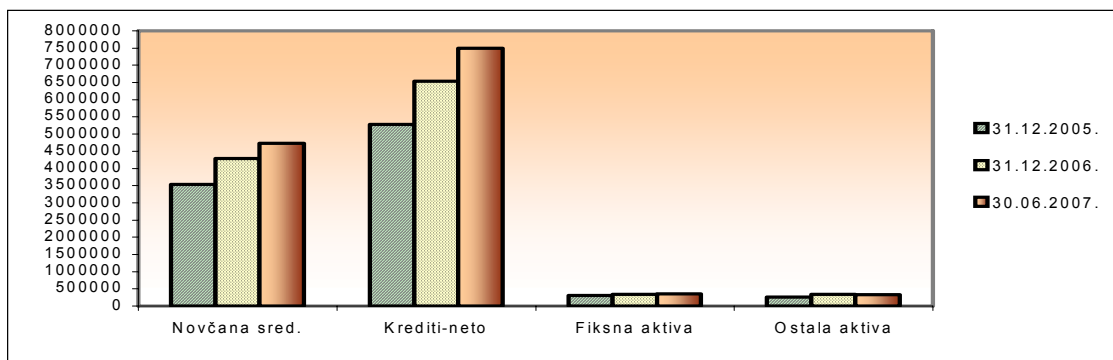
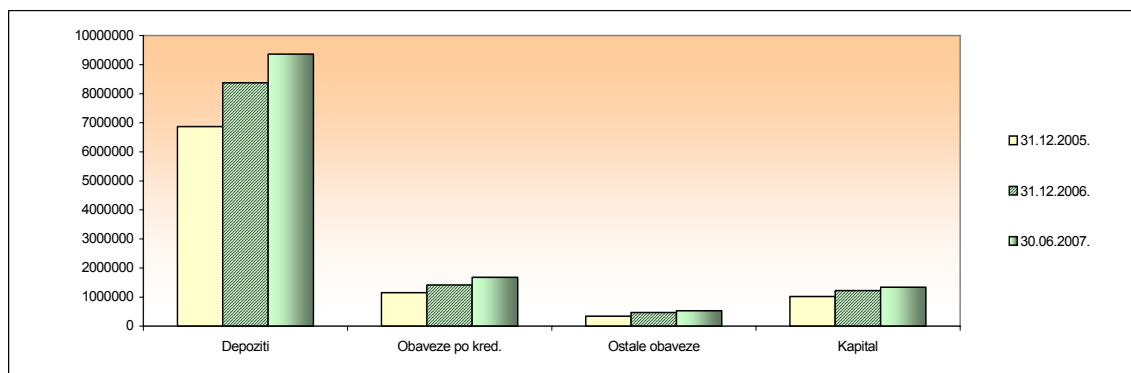
U aktivi novčana sredstva su veća za 10% ili 441 milion KM, a krediti za 15% ili 990 miliona KM.

U sljedećoj tabeli i grafikonima data je struktura najznačajnijih pozicija bilansa banaka.

¹⁰ Banke su označene slovnim oznakama A do G.

Tabela 11 : *Struktura bilansa banaka*

O P I S	- u % -		
	UČEŠĆE		
	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.
A K T I V A (I M O V I N A) :			
Novčana sredstva	37,7	37,3	36,6
Vrijednosni papiri	0,2	0,4	0,4
Plasmani drugim bankama	0,7	0,9	0,6
Kreditni	59,1	59,3	60,5
Rezerve za kreditne gubitke (RKG)	2,8	2,5	2,4
Kreditni- neto (kreditni minus RKG)	56,3	56,8	58,1
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	3,3	3,0	2,7
Ostala aktiva	1,8	1,6	1,6
UKUPNO AKTIVA	100,0	100,0	100,0
P A S I V A :			
O B A V E Z E			
Depoziti	73,2	72,9	72,5
Uzete pozajmice od drugih banaka	0,0	0,0	0,0
Obaveze po uzetim kreditima	12,3	12,3	13,0
Ostale obaveze	3,7	4,1	4,1
K A P I T A L			
Kapital	10,8	10,7	10,4
UKUPNO PASIVA (OBAVEZE I KAPITAL)	100,0	100,0	100,0

Grafikon 6 : *Struktura aktive bilansa banaka*Grafikon 7 : *Struktura pasive bilansa banaka*

U strukturi pasive bilansa banaka s aspekta najvažnijih bilansnih kategorija nastavljen je trend iz prethodnih perioda, odnosno laganog pada učešća depozita i rasta kreditnih obaveza. Depoziti u iznosu od 9,4 milijarde i s učešćem od 72,5% su dominantan izvor finansiranja.

Manje promjene desile su se i u strukturi aktive. Iako su u posmatranom periodu novčana sredstva povećana za 10%, najviše kao rezultat umjerenog rasta depozita, njihovo učešće smanjeno je sa 37,3% na 36,6%. Razlog tome je značajan rast kredita od 15%, koji je uglavnom finansiran iz depozitnih i kreditnih izvora, tako da su bruto krediti sa 30. 06. 2007. godine dostigli iznos od 7,8 milijardi KM i učešće od 60,5%.

Tabela 12 : Novčana sredstva banaka

NOVČANA SREDSTVA	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Gotov novac	231.874	6,6	241.561	5,6	242.671	5,1	104	100
RR kod CB BiH	1.679.194	47,5	2.258.035	52,7	2.564.361	54,4	134	114
Računi kod depoz.inst.u BiH	24.241	0,7	21.354	0,5	21.248	0,4	88	100
Računi kod depoz.inst.u inostr.	1.596.932	45,2	1.764.210	41,2	1.897.418	40,1	111	108
Novč. sred. u procesu naplate	1.459	0,0	1.042	0,0	1.053	0,0	71	101
UKUPNO	3.533.700	100,0	4.286.202	100,0	4.726.751	100,0	121	110

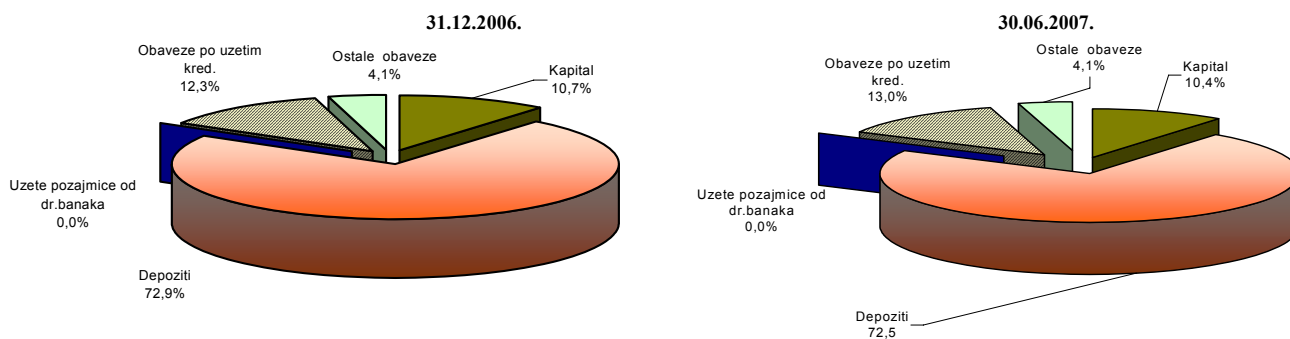
U prvoj polovini 2007. godine novčana sredstva banaka u Federaciji BiH na računima rezervi kod Centralne banke BiH povećana su za 10% i sa 30. 06. 2007. godine iznosila su 2,6 milijardi KM ili 54,4% ukupnih novčanih sredstava, što je za 1,7 procentnih poena više u odnosu na kraj 2006. godine. Na računima kod depozitnih institucija u inostranstvu banke su držale 1,9 milijardi KM (najveći dio u EURO) ili 40,1% ukupnih novčanih sredstava (na kraju 2006. godine 41,2%). Novčana sredstva koje banke drže kao gotov novac u trezoru i blagajnama, iznosila su sa 30. 06. 2007. godine 243 miliona KM ili 5,1% ukupnih novčanih sredstava, a u odnosu na kraj 2006. godine apsolutni iznos je gotovo isti, dok je učešće manje za 0,5 procentnih poena.

Promjena valutne strukture novčanih sredstava u smislu daljeg rasta učešća domaće valute je nastavljena i u posmatranom periodu, odnosno učešće domaće valute je povećano sa 56,0 na 57,7% i za istu promjenu smanjeno učešće sredstava u stranoj valuti.

2. 1. 1. Obaveze

Struktura pasive (obaveze i kapital) u bilansu stanja banaka sa 30. 06. 2007. godine daje se u sljedećem grafikonu:

Grafikon 8 : Struktura pasive banaka

Depozitni potencijal s iznosom od 9,4 milijarde KM i učešćem od 72,5% je i dalje najznačajniji izvor finansiranja banaka u Federaciji BiH, iako je nastavljen lagani trend smanjenja njihovog učešća (u prvoj polovini 2007. godine za 0,4 procentna poena). Drugi značajan izvor finansiranja su kreditna sredstva, a zaduženje banaka je u prvih šest mjeseci 2007. godine povećano za 264 miliona KM ili 19%. Ove obaveze s iznosom od 1,7 milijardi KM dostigle su učešće u pasivi od 13% (0,6 procentnih poena više nego na kraju 2006. godine). Ako se ovim obavezama dodaju i subordinirani krediti u iznosu od 172 miliona KM, koje su banke uzele u cilju jačanja kapitalne osnove i adekvatnosti kapitala, ukupna kreditna sredstva u izvorima imaju učešće od 14,4%. Kapital je imao porast od 110 miliona KM ili 9% i sa 30. 06. 2007. godine dostigao iznos od 1,34 milijarde KM i učešće od 10,4%.

Sa 30. 06. 2007. godine najveće obaveze banke su imale prema sljedećim kreditorima (sedam od ukupno 57) na koje se odnosi 77% ukupnih kreditnih obaveza: Raiffeisen Zentralbank Osterreich A.G. (RZB), OEWAG Wien, European Investment Bank (EIB), European fund for Southeast Europe (EFSE), ComercBank AG Frankfurt, Bank Polska OPIEKI i International Finance Corporation (IFC).

Depoziti su u prvoj polovini 2007. godine povećani za 981 milion KM ili 12%. Kao i u prethodnim periodima, povećanje se najvećim dijelom odnosi na sektor privatnih banaka.

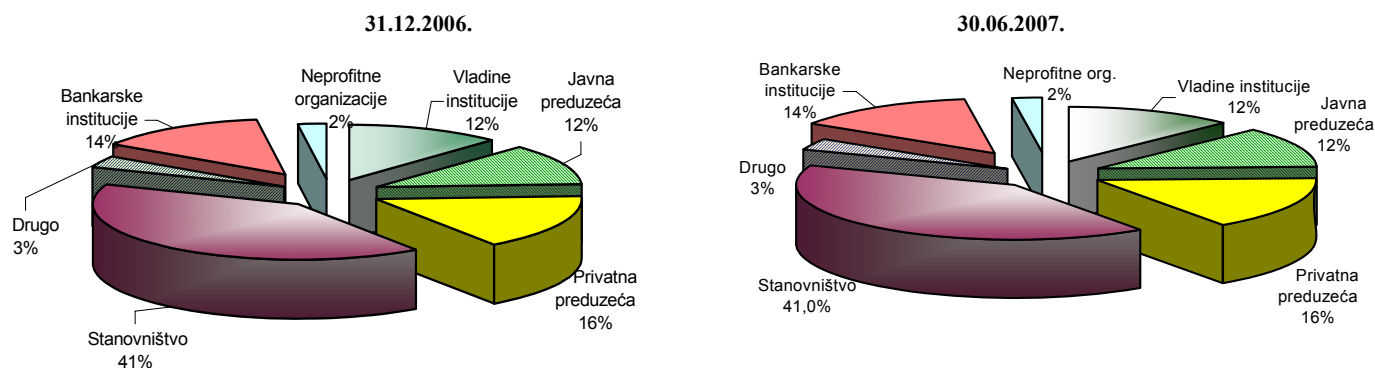
Prema dostavljenim podacima banaka, od ukupnog iznosa depozita sa 30. 06. 2007. godine samo 4,4% se odnosi na depozite prikupljene u organizacionim dijelovima banaka iz Federacije BiH u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu.

Tabela 13 : Sektorska struktura depozita¹¹

- u 000 KM-

SEKTORI	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vladine institucije	733.881	10,7	1.033.902	12,3	1.159.043	12,4	141	112
Javna preduzeća	806.321	11,7	996.110	11,9	1.136.411	12,1	124	114
Privatna preduzeća i druš.	1.066.022	15,5	1.342.538	16,0	1.483.833	15,9	126	111
Neprofitne organizacije	169.005	2,5	193.009	2,3	202.470	2,2	114	105
Bankarske institucije	1.102.161	16,1	1.136.450	13,6	1.273.299	13,6	103	112
Građani	2.717.081	39,6	3.403.443	40,6	3.795.253	40,5	125	112
Ostalo	269.577	3,9	273.870	3,3	310.268	3,3	102	113
UKUPNO	6.864.048	100,0	8.379.322	100,0	9.360.577	100,0	122	112

Grafikon 9 : Sektorska struktura depozita

¹¹ Podaci iz popratnog obrasca BS-D koji banke dostavljaju kvartalno uz bilans stanja po shemi FBA.

Analizirajući po sektorima, u prvoj polovini 2007. godine najznačajniji sektor-depoziti stanovništva sa stopom rasta od 12% ostvarili su najveći nominalni rast od 392 miliona KM i dostigli iznos od 3,8 milijardi KM, dok je njihovo učešće od 40,5% ostalo skoro isto kao na kraju 2006. godine. Depoziti privatnih preduzeća, s porastom od 11% ili 141 milion KM, dostigli su iznos od 1,5 milijardi KM i učešće od 15,9%. Stopu rasta od 12% imali su i depoziti vladinih i bankarskih institucija, što je u apsolutnom iznosu bio porast od 125 miliona KM, odnosno 137 miliona KM. Ova dva sektora zadržala su ista učešća kao na kraju 2006. godine (12,4%, odnosno 13,6%). Depoziti javnih preduzeća imali su najveću stopu rasta od 14% ili 140 miliona KM i povećanje učešća sa 11,9% na 12,1%.

Valutna struktura depozita se neznatno promijenila u korist domaće valute, odnosno depoziti u stranoj valuti (sa dominantnim učešćem EURO) u iznosu od 5,1 milijarda KM imali su učešće od 54,2% (na kraju 2006. godine 55,8%), dok su depoziti u domaćoj valuti dostigli iznos od 4,3 milijarde KM i učešće od 45,8% (na kraju 2006. godine 44,2%).

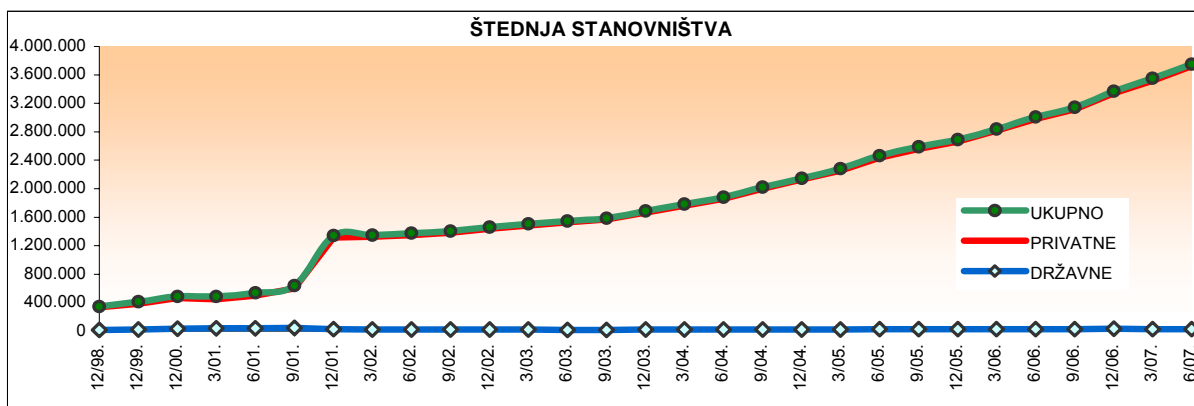
Štedni depoziti, kao najznačajniji segment depozitnog i finansijskog potencijala banaka, i u 2007. godini nastavili su s umjerenim i stabilnim rastom, odnosno s povećanjem od 11,4% ili 382 miliona KM dostigli su iznos od 3,7 milijardi KM. Od ukupno ostvarenog povećanja 63% ili 240 miliona KM odnosi se na četiri najveće banke u sistemu.

Tabela 14 : Nova štednja stanovništva po periodima

- u 000 KM-

BANKE	I Z N O S (u 000 K M)			INDEX	
	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.	3/2	4/3
1	3	3	4	5	6
Državne	26.886	31.723	27.954	118	88
Privatne	2.638.391	3.308.413	3.694.565	125	112
UKUPNO	2.665.277	3.340.136	3.722.519	125	111

Grafikon 10 : Nova štednja stanovništva po periodima

Kao i u ostalim segmentima, evidentno je postojanje jake koncentracije štednje u većim bankama, jer se 74,2% ukupne štednje nalazi u četiri najveće banke.

Od ukupnog iznosa štednje 34% se odnosi na štedne depozite u domaćoj valuti, a 66% u stranoj valuti.

Tabela 15 : Ročna struktura štednih depozita stanovništva po periodima

BANKE	I Z N O S (u 000 K M)						INDEX	
	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		3/2	4/3
	1	3	3	3	4	4	5	6
Kratkoročni štedni depoziti	1.567.617	58,8%	1.851.173	55,4%	2.036.427	54,7%	118	110
Dugoročni štedni depoziti	1.097.660	41,2%	1.488.963	44,6%	1.686.092	45,3%	136	113
UKUPNO	2.665.277	100,0%	3.340.136	100,0%	3.722.519	100,0 %	125	111

Ročna struktura štednih depozita, kao i ukupnih depozita, ima pozitivan trend promjena, što je rezultat stalnog poboljšanja ukupnog stanja bankarskog sektora i jačanja njegove sigurnosti i stabilnosti. To se posebno odražava kroz promjenu ročne strukture i štednih i ukupnih depozita, a treba istaći kontinuitet i visok nivo stope rasta dugoročnih štednih depozita, što je dovelo do toga da se njihovo učešće u ukupnim štednim depozitima približilo procentu od 50%.

Za rast štednje u bankama u FBiH uz funkcionalnu i efikasnu bankarsku superviziju koju provodi FBA, od značaja je i postojanje sistema osiguranja depozita, čiji je osnovni cilj povećanje stabilnosti bankarskog, odnosno finansijskog sektora i zaštita štediša. Ukupno 15 banaka iz Federacije BiH primljeno je u program osiguranja depozita, a prema dostavljenim podacima u ovim bankama je deponovano 96% ukupnih depozita i 98% ukupne štednje. Od preostalih banaka sedam ne može aplicirati za prijem zbog neispunjavanja kriterijuma koje je propisala Agencija za osiguranje depozita: tri državne zbog vlasničke strukture, jedna privatna banka s učešćem državnog kapitala preko 10%, te tri privatne banke pod privremenom upravom, dok novoj banci koja je otpočela s operativnim radom u X mjesecu 2006. godine predstoji procedura za prijem u program osiguranja.

2.1.2. Kapital - snaga i adekvatnost

Kapital¹² banaka u FBiH na dan 30. 06. 2007. godine iznosio je 1.603 miliona KM.

Tabela 16 : Regulatorni kapital

O P I S	-u 000 KM-									
	31.12.2005.			31.12.2006.			30.06.2007.		INDEX	
	1	2	3	3	3	4	4	5	6	
DRŽAVNE BANKE										
1.Osnovni kapital prije umanjenja	166.737		169.829		145.526		102		86	
2.Odbitne stavke	4.200		5.034		1.598		120		32	
a) Osnovni kapital (1-2)	162.537	96%	164.795	95%	143.928	98%	101		87	
b) Dopunski kapital	7.107	4%	9.370	5%	3.252	2%	132		35	
c) Kapital (a + b)	169.644	100%	174.165	100%	147.180	100%	103		85	
PRIVATNE BANKE										
1.Osnovni kapital prije umanjenja	828.196		1.029.002		1.173.353		124		114	
2.Odbitne stavke	98.341		104.704		105.228		106		101	
a) Osnovni kapital (1-2)	729.855	72%	924.298	71%	1.068.125	73%	127		116	
b) Dopunski kapital	290.758	28%	374.448	29%	388.096	27%	129		104	
c) Kapital (a + b)	1.020.613	100%	1.298.746	100%	1.456.221	100%	127		112	
UKUPNO										
1.Osnovni kapital prije umanjenja	994.933		1.198.831		1.318.879		120		110	
2.Odbitne stavke	102.541		109.738		106.826		107		97	
a) Osnovni kapital (1-2)	892.392	75%	1.089.093	74%	1.212.053	76%	122		111	
b) Dopunski kapital	297.865	25%	383.818	26%	391.348	24%	129		102	
c) Kapital (a + b)	1.190.257	100%	1.472.911	100%	1.603.401	100%	124		109	

¹² Regulatorni kapital definiran čl.8. i 9.Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka.

U prvoj polovini 2007. godine kapital¹³ je povećan za 9% ili 130 miliona KM, od toga osnovni kapital za 11% ili 123 miliona KM, a dopunski za 2% ili sedam miliona KM.

Rast osnovnog kapitala je najvećim dijelom iz osnova usmjeravanja dobiti iz 2006. godine. Nakon provođenja zakonske procedure donošenja i usvajanja odluka o raspodjeli revidirane dobiti od strane skupština, ostvarena dobit za 2006. godinu (17 banaka) u iznosu od 95,3 miliona KM raspoređena je 85% u osnovni kapital (u rezerve ili zadržanu-neraspoređenu dobit). Pet banaka je donijelo odluku o isplati dividende u ukupnom iznosu od 14 miliona KM što je cca 15% ostvarene dobiti na nivou bankarskog sistema.

Na rast osnovnog kapitala, osim navedenog, značajno je uticalo i povećanje dioničkog kapitala po osnovu priliva novog, svježeg kapitala-dokapitalizacije u iznosu od 43,6 miliona KM kod tri banke.

Odbitne stavke (koje umanjuju osnovni kapital) su smanjene za 2,9 miliona KM (četiri banke su pokrile gubitak u ukupnom iznosu od 3,3 miliona KM, tekući gubitak je 2,2 miliona KM, a nematerijalna imovina je smanjena za 1,8 miliona KM).

Dopunski kapital je povećan za samo 7,5 miliona KM, ali sa većim promjenama u strukturi: dobit iz 2006. godine u iznosu od 85 miliona KM je prenesena u osnovni kapital, a jedna banke je tekuću revidiranu dobit u iznosu od 17,8 miliona uključila u dopunski kapital, dok su sljedeće stavke dopunskom kapitala povećane: opće rezerve za kreditne gubitke za 22,7 miliona KM, subordinisani dugovi za 32,7 miliona KM (tri banke), te obaveze trajnog karaktera kod jedne banke u iznosu od 20 miliona KM.

Navedene promjene su uticale na strukturu regulatornog kapitala tako da je učešće osnovnog kapitala povećano sa 74% na 76%, a dopunskog smanjeno sa 26% na 24%.

Neto kapital je, kao i regulatorni, imao isti i apsolutni i relativni rast od 9% ili 130 milion KM i sa 30. 06. 2007. godine iznosio je 1,6 milijardi KM.

Stopa kapitaliziranosti banaka izražena kao odnos kapitala i aktive na dan 30. 06. 2007. godine iznosila je 12,1% i manja je za 0,4 procentna poena u odnosu na kraj 2006. godine.

Jedan od najvažnijih pokazatelja snage i adekvatnosti kapitala¹⁴ banaka jeste koeficijent adekvatnosti kapitala, izračunat kao odnos neto kapitala i ponderisane rizične aktive. Ovaj koeficijent je na nivou bankarskog sektora sa 30. 06. 2007. godine iznosio 16,7% što je za 0,9 procentnih poena manje nego na kraju 2006. godine. To je relativno značajan pad, ali je i očekivan iz dva razloga: veće stope rasta rizične aktive (15%) nego neto kapitala (9%), te metodologije obračuna adekvatnosti kapitala u toku godine, odnosno neuključivanja iznosa tekuće ostvarene dobiti. Ukoliko se u obračun uključi nerevidirana dobit za prvu polovinu 2007. godine, stopa adekvatnosti bi iznosila 17,4%.

FBA je, vršeći nadzor poslovanja i finansijskog stanja banaka u FBiH, u skladu sa zakonskim ovlastima, a u cilju jačanja sigurnosti i banaka pojedinačno i sistema u cjelini, nalagala bankama poduzimanje odgovarajućih aktivnosti na jačanju kapitalne osnove i obezbjeđenju kapitala adekvatnog visini i profilu postojeće i potencijalne izloženosti svim rizicima koji su imanentni bankarskom poslovanju.

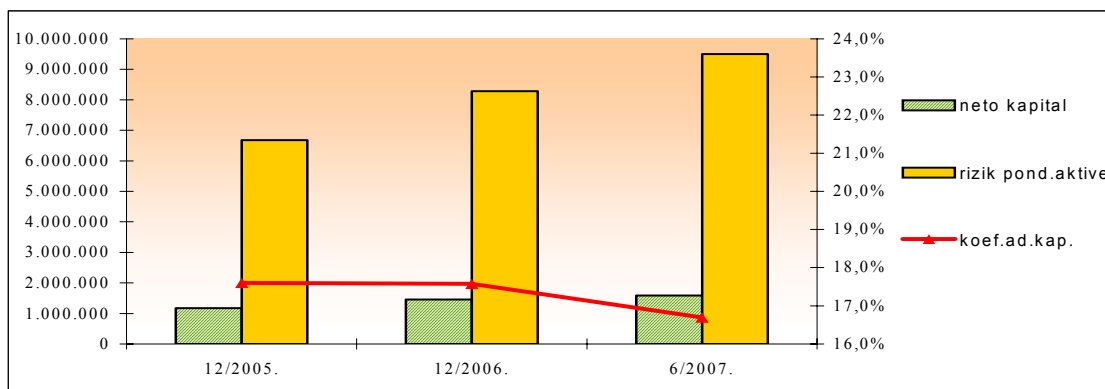
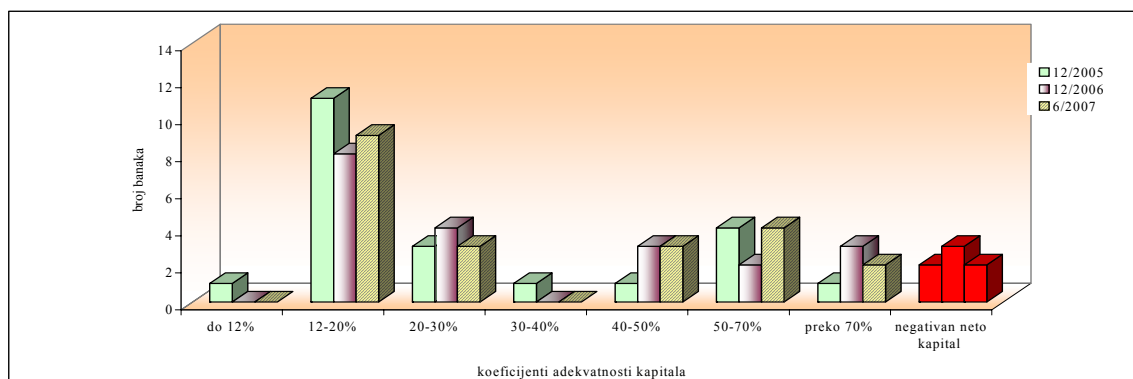
¹³ Izvor podataka je kvartalni Izvještaj o stanju kapitala banaka (Obrazac 1-Tabela A), propisan Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka.

¹⁴ Zakonom propisana minimalna stopa adekvatnosti kapitala iznosi 12%.

Tabela 17 : *Neto kapital, rizik ponderisane aktive i stopa adekvatnosti kapitala*

- 000 KM -

O P I S	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.	INDEKS	
				3/2	4/3
1	2	3	4	5	6
NETO KAPITAL	1.173.022	1.455.675	1.586.165	124	109
RIZIK PONDERISANE AKTIVE I KRED. EKIVALENATA	6.681.510	8.282.086	9.499.898	124	115
STOPA NETO KAPITALA (ADEKVATNOSTI KAPITALA)	17,6%	17,6%	16,7%	100	95

Grafikon 11 : *Neto kapital, rizik ponderisane aktive i stopa adekvatnosti kapitala***Grafikon 12 :** *Koeficijenti adekvatnosti kapitala banaka*

Od ukupno 23 banke u FBiH na dan 30. 06. 2007. godine, 21 banka imala je koeficijent adekvatnosti kapitala veći od zakonom propisanog minimuma od 12%, a dvije banke, pod privremenom upravom, imale su koeficijent manji od 12%, odnosno negativan koeficijent adekvatnosti.

U nastavku se daje pregled koeficijenata adekvatnosti kapitala kod 21 banke u odnosu na zakonski minimum od 12%:

- devet banaka ima stopu između 12,5% i 20%, a četiri najveće od 12,5% do 15,9%,
- šest banaka imaju stopu između 21% i 50%,
- četiri banke imaju stopu između 51% i 70%,
- dvije banke imaju stopu veću od 70%.

Dalje jačanje kapitalne osnove je prioritetan zadatak najvećeg broja banaka, a u fokusu su velike banke u sistemu, što je nužno za jačanje stabilnosti i sigurnosti i banaka i ukupnog bankarskog sistema. Prateći ekspanziju banaka i vršeći redovan nadzor ovog segmenta, FBA je prema bankama, zavisno od ocjene njihove adekvatnosti kapitala i rizičnog profila institucije, poduzimala različite korektivne i nadzorne mjere, kao što su: donošenje strategije za održavanje nivoa kapitala i plana koji će osigurati kvantitet i kvalitet (strukturu) kapitala u skladu s prirodom i složenosti bančinih sadašnjih i budućih poslovnih aktivnosti i preuzetom i potencijalnom riziku, zatim pojačan nadzor i intenzivnije praćenje banke, zahtjev za pribavljanje dodatnog kapitala u cilju jačanja kapitalne osnove, ograničavanje i smanjenje izloženosti kreditnom riziku vezano za određene vrste koncentracija, praćenje provođenja usvojenih planova kapitala i to posebno pribavljanja dodatnog kapitala iz eksternih izvora, nadziranje poštivanja i provođenja naloženih mjera i sl.

Sve je to doprinijelo poboljšanju stanja u ovom segmentu, što je garant sigurnosti i stabilnosti banaka i ukupnog finansijskog sistema.

2.1.3. Aktiva i kvalitet aktive

Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka utvrđeni su kriteriji za procjenu izloženosti banaka kreditnom riziku ocjenom kvaliteta njihove aktive i adekvatnosti rezervi za kreditne i druge gubitke prema rizičnosti plasmana i sredstava stavki bilansa i vanbilansnih stavki.

Bruto aktiva¹⁵ bilansa banaka u FBiH na dan 30. 06. 2007. godine iznosila je 13,2 milijarde KM, što je za 12% ili 1,4 milijarda KM više nego na kraju 2006. godine. Vanbilansne rizične stavke iznosile su 2,1 milijarda KM i veće su za 17% ili 305 miliona KM.

Ukupna aktiva sa vanbilansnim stavkama (aktiva)¹⁶ iznosila je 15,4 milijarde KM i za 13% je veća u odnosu na kraj 2006. godine.

Tabela 18 : Aktiva, vanbilansne stavke i potencijalni kreditni gubici

-u 000 KM-

O P I S	IZNOS (u 000 KM)						INDEX	
	31.12.2005.	Strukt. %	31.12.2006.	Strukt. %	30.06.2007.	Strukt. %	4:2	6:4
1.	2	3	4	5	6	7	8	9
Kreditni	5.326.900	55,2	6.609.302	56,0	7.559.907	57,0	124	114
Kamate	37.531	0,4	36.210	0,3	44.440	0,4	96	123
Dospjela potraživanja	214.045	2,2	206.720	1,8	246.537	1,9	97	119
Potraživanja po plać. garancijama	4.132	0,0	4.132	0,0	3.541	0,0	100	86
Ostali plasmani	23.950	0,2	47.739	0,4	55.528	0,4	199	116
Ostala aktiva	4.050.650	42,0	4.893.407	41,5	5.323.186	40,3	121	109
UKUPNA AKTIVA	9.657.208	100,0	11.797.510	100,0	13.233.139	100,0	122	112
VANBILANS	1.391.183		1.826.980		2.131.894		131	117
AKTIVA S VANBILANSOM	11.048.391		13.624.490		15.365.033		123	113
RIZIČNA AKTIVA S VANBILANSOM	7.091.338		8.871.314		10.204.708		125	115
Opći kreditni rizik i Potencijalni kreditni gubici	313.873		343.737		375.290		110	109
Već formirane opće i posebne rezerve za kreditne gubitke	314.175		345.067		377.217		110	109

¹⁵ Izvor podataka : Izvještaj o klasifikaciji aktive bilansa i vanbilansnih stavki banaka.

¹⁶ Aktiva definisana članom 2. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

Nerizične stavke iznose 5,2 milijarde KM ili 34% ukupne aktive sa vanbilansom i za 9% su veće u odnosu na kraj 2006.godine, što je najvećim dijelom rezultat porasta novčanih sredstava. S druge strane, rizična aktiva s vanbilasom iznosi 10,2 milijarde KM i u prvoj polovini 2007. godine povećana je za 15% ili 1,3 milijarde KM.

Kreditni plasmani¹⁷ su u odnosu na 2006. godinu porasli za 15% ili 990 miliona KM i dostigli iznos od 7,8 milijardi KM i učešće od 60,5%. Dospjela potraživanja veća su za 19%, a njihovo učešće u strukturi aktive poraslo je sa 1,8% na 1,9%.

Analitički podaci po bankama pokazuju da je kod dvije banke (obje pod privremenom upravom) došlo do neznatnog smanjenja kreditnih plasmana (ukupno 1,5 miliona KM). Kod šest banaka stopa rasta kreditnih plasmana iznosila je između 2% i 10%, kod 11 banaka stopa rasta kretala se od 10% do 30%, a kod preostale četiri, ostvarena je stopa rasta veća od 30%.

Četiri najveće banke u F BiH povećale su kreditne plasmane za 592 miliona KM što je 60% ukupnog povećanja na nivou bankarskog sektora, tako da 30. 06. 2007.godine i četiri najveće banke s iznosom kredita od 5,45 milijardi KM imaju učešće od 70% ukupnih kredita.

Iz analize sektorske strukture kredita može se zaključiti da su najveće povećanje u iznosu od 527 miliona KM ili 15% imali plasmani dati stanovništvu, što je dovelo do povećanja učešća sa 50,9% na 51,2%. Krediti privatnim preduzećima povećani su za 14% ili 411 miliona KM, dok je učešće smanjeno sa 44,4% na 44,1%. Prema dostavljenim podacima od banaka, sa stanjem 30. 06. 2007. godine, s aspekta strukture kredita stanovništvu po namjeni, najveće učešće od cca 70% imaju krediti odobreni za finansiranje potrošnih dobara¹⁸, na stambene kredite se odnosi 24%, a sa preostalih 6% kreditirani su mali zanati i mali biznis i poljoprivreda.

U ostalim sektorima zabilježene su manje promjene u nominalnom i relativnom iznosu.

Četiri najveće banke u sistemu plasirale su stanovništvu 70% ukupnih kredita datih ovom sektoru što je za dva procentna poena manje u odnosu na kraj 2006. godine, dok isti pokazatelj za sektor privatnih preduzeća iznosi 71%, i za jedan procentni poen je manji u odnosu na kraj 2006. godine.

Promjena učešća pojedinih sektora u ukupnoj strukturi kredita data je u sljedećoj tabeli.

Tabela 19 : *Sektorska struktura kredita*

-u 000 KM-

SEKTORI	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vladine institucije	35.513	0,6	27.084	0,4	28.352	0,4	76	105
Javna preduzeća	188.143	3,4	192.394	2,8	205.319	2,6	102	107
Privatna preduzeća i društ.	2.446.358	44,1	3.029.964	44,4	3.440.736	44,1	124	114
Neprofitne organizacije	9.276	0,2	18.088	0,3	19.277	0,2	195	107
Bankarske institucije	33.123	0,5	28.445	0,4	22.695	0,3	86	80
Gradani	2.784.053	50,2	3.471.829	50,9	3.998.739	51,2	125	115
Ostalo	48.611	1,0	52.350	0,8	94.872	1,2	108	181
UKUPNO	5.545.077	100,0	6.820.154	100,0	7.809.985	100,0	123	115

¹⁷ Kratkoročni i dugor. krediti, dospjela potraživanja i potraživanja po plaćenim-pozvanim garancijama.

¹⁸ Uključeno kartično poslovanje.

U pogledu valutne strukture kredita, najveće učešće od 72% ili 5,6 milijardi KM imaju krediti odobreni s valutnom klauzulom, zatim krediti u domaćoj valuti 25% ili 1,9 milijardi, a najmanje učešće od svega 3% ili 242 miliona KM se odnosi na kredite u stranoj valuti.

Budući da su plasmani, odnosno krediti najrizičniji dio aktive banaka, njihov kvalitet predstavlja jednu od najznačajnijih determinanti stabilnosti i uspješnosti poslovanja. Ocjena kvaliteta aktive je ustvari ocjena izloženosti kreditnom riziku plasmana banke, odnosno identificiranje potencijalnih kreditnih gubitaka koji se priznaju kao troškovi rezervi za kreditne gubitke.

Kvalitet aktive i vanbilansnih rizičnih stavki, opći kreditni rizik, potencijalni kreditni gubici po kategorijama klasifikacije¹⁹ i vanbilansne stavke dati su u sljedećoj tabeli:

Tabela 20 : *Klasifikacija aktive, opći kreditni rizik (OKR), potencijalni kreditni gubici (PKG) i vanbilansne stavke (otpisana aktiva i suspendirana kamata)*

- 000 KM -

Kategorija klasifikacije	IZNOS (u 000 KM) I UČEŠĆE (u%)									INDEKS	
	31.12.2005.			31.12.2006.			30.06.2007.			5/2	8/5
	Klasif. aktive	Učešće %	OKR PKG	Klasif. aktive	Učešće %	OKR PKG	Klasif. aktive	Učešće %	OKR PKG		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	5.943.367	83,8	118.864	7.513.553	84,7	150.390	8.650.873	84,8	173.039	126	115
B	831.403	11,7	62.512	1.073.906	12,1	79.451	1.279.933	12,5	94.776	129	119
C	157.310	2,2	41.915	147.718	1,7	36.574	150.344	1,5	36.601	94	102
D	159.224	2,3	90.551	135.980	1,5	77.181	123.522	1,2	70.844	85	91
E	34	0,0	31	157	0,0	141	36	0,0	30	462	23
Rizična ak. (A-E)	7.091.338	100,0	313.873	8.871.314	100,0	343.737	10.204.708	100,0	375.290	125	115
Nerizična akt.²⁰	3.957.053			4.753.176			5.160.325			120	109
UKUPNO	11.048.391			13.624.490			15.365.033			123	113
VANBILANSNA EVIDENCIJA											
E	385.601	87,6		409.108	89,7		412.178	90,2		106	101
Susp. Kamata	54.426	12,4		46.546	10,3		44.989	9,8		86	97
UKUPNO	440.027	100,0		455.654	100,0		457.167	100,0		104	100

Rizična aktiva sa vanbilansom (A-E) iznosi 10,2 milijarde KM i veća je za 15% ili 1,3 milijarde KM, a nerizična 5,2 milijarde KM i za 9% je veća u odnosu na kraj 2006.godine, a što je uglavnom rezultat porasta novčanih sredstava.

Ako se analizira kvalitet rizične aktive uočava se povećanje klasifikovane aktive (B-E) za 14% ili 196 miliona KM i to skoro isključivo zbog rasta plasmana sa posebnom napomenom (B kategorija) za 19% ili 206 miliona KM, tako da je na kraju prvog polugodišta 2007. godine B kategorija dostigla iznos od 1,28 milijardi KM, a klasifikovana aktiva 1,55 milijardi KM. Nekvalitetna aktiva (C-E) je manja za 4% ili 10 miliona KM i sa 30. 06. 2007. godine iznosila je 274 miliona KM, s napomenom da je u istom periodu otpisana aktiva u iznosu od 38 miliona KM. Indikatori kvaliteta aktive iskazani kao odnos, odnosno učešće pojedinih kategorija u rizičnoj aktivni su neznatno promijenjeni, kao rezultat navedenog. Koeficijent odnosa klasifikovane aktive i rizične aktive je u odnosu na kraj 2006.godine za 0,1 procentnih poena manji i iznosi 15,2%, zbog nešto bržeg rasta rizične aktive (15%) od klasifikovane (14%).

¹⁹ U skladu sa članom 22. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banke su dužne da formiraju i kontinuirano održavaju rezerve za OKR i PKG u sljedećim procentima po kategorijama : A 2%, B 5% do 15%, C 16% do 40%, D 41% do 60% i E 100%.

²⁰ Stavke aktive na koje se, u skladu s članom 22.stav 7. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, ne obračunavaju rezerve za OKG od 2%.

Ako se analizira odnos i trend samo nekvalitetne aktive i rizične aktive, sa 30. 06. 2007. godine ovaj koeficijent je iznosio 2,7% i to je relativno nizak omjer, a u odnosu na kraj 2006. godine je bolji za 0,5 procentna poena. Ako se uzme u obzir i porast B kategorije od 19% i njeno učešće od 12,5% u rizičnoj aktivni, te sumnju da dio plasmana koji su iskazani u ovoj kategoriji imaju lošiji kvalitet i da trebaju biti kategorizirani kao nekvalitetna aktiva, može se zaključiti da je još uvijek prisutan blagi trend pogoršanja kvaliteta aktive. Zato je od ključnog značaja da banke što realnije procjenjuju kvalitet plasmana i formiraju adekvatne rezerve za kreditne gubitke, posebno zbog činjenice da se radi o relativno novim kreditima sa dugim rokovima dospjeća (posebno krediti dati stanovništvu), pa se stoga i problemi vezani za kvalitet aktive ne uočavaju pravovremeno, odnosno na određeni način su prikriveni upravo kroz najveći rast B kategorije.

Sektorska analiza analitičkih podataka temelji se na pokazateljima kvaliteta kredita datih za dva najznačajnija sektora: privatnim preduzećima i stanovništvu. Dva navedena pokazatelja za ove sektore se značajno razlikuju i ukazuju na postojanje veće izloženosti kreditnom riziku, a time i potencijalnim kreditnim gubicima kod kredita datim pravnim licima, uz lagani trend poboljšanja ovih parametara.

Sa 30. 06. 2007. godine od ukupnih kredita odobrenih pravnim licima u iznosu od 3,8 milijardi KM, jedna milijarda KM ili 27,2% je klasificirano u kategorije B do E (na kraju 2006. godine 950 miliona ili 28,4%), dok je od ukupno odobrenih kredita stanovništvu u iznosu od četiri milijarde KM, u kategoriju B do E klasificirano 233 miliona KM ili 5,8% (na kraju 2006. godine 178 miliona ili 5%).

Nekvalitetni krediti dati pravnim licima iznose 190 miliona KM ili 5% od ukupnih kredita odobrenih ovom sektoru (sa 31. 12. 2006. godine iznosili su 206 miliona KM ili 6,1%). Nekvalitetni krediti odobreni stanovništvu iznose 77 miliona KM ili 1,9% od ukupnih kredita odobrenih ovom sektoru (31. 12. 2006. godine iznosili su 69 miliona KM ili 2%).

Iako je prisutan trend poboljšanja dva posmatrana indikatora kvaliteta kredita odobrenih pravnim licima, dok je kod kredita stanovništvu nešto lošiji pokazatelj klasificiranih kredita prema ukupnom kreditima odobrenih ovom sektoru, radi realnije ocjene treba uzeti u obzir i iznos kredita koje su banke u posmatranom periodu isknjižile u vanbilans. U prvoj polovini 2007. godine banke su isknjižile, odnosno otpisale potraživanja (uglavnom krediti) u iznosu od 38 miliona KM (od toga stanovništvo 4,6 miliona KM) i suspendovane kamate u iznosu od 4,3 miliona KM (stanovništvo 1,2 miliona KM). U istom periodu izvršen je trajni otpis stavki aktive u iznosu od 10,2 miliona KM i suspendovane kamate jedan milion KM. Banke su uspjele u istom periodu da naplate ranije otpisanu aktivu u iznosu od 25 miliona KM i 4,8 miliona KM suspendovane kamate, što se pozitivno odrazilo na njihovu profitabilnost.

Na kraju prve polovine 2007. godine saldo otpisane aktive iznosio je 412 miliona KM i veći je za 1% nego na kraju 2006. godine, dok je saldo suspendovane kamate iznosio 45 miliona KM, a u odnosu na kraj 2006. godine manji je za 3%.

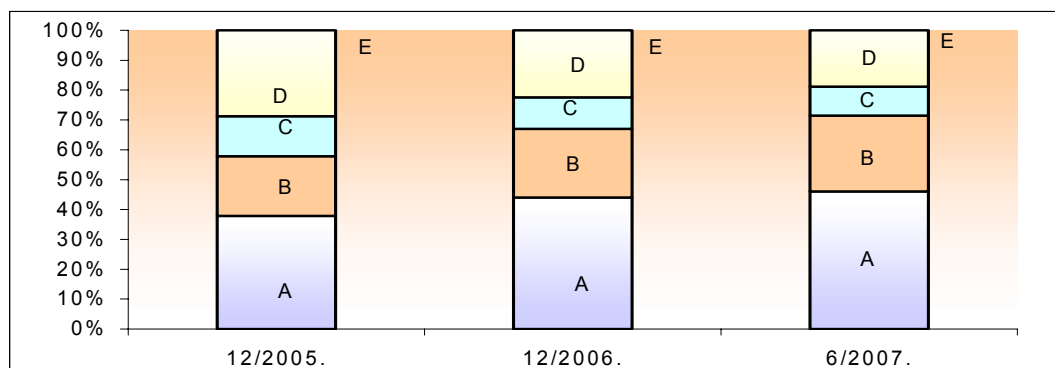
Od ukupno otpisane aktive na otpisanu aktivu po kreditima datim stanovništvu odnosi se 62 miliona KM ili 15%, a na suspendovanu kamatu sedam miliona KM ili 16%.

Nivo općeg kreditnog rizika i procjenjenih potencijalnih kreditnih gubitaka po kategorijama klasifikacije, utvrđenih u skladu sa kriterijima i metodologiji propisanoj u odlukama FBA, njihov trend i struktura na nivou bankarskog sektora dati su u sljedećoj tabeli i grafikonu.

Tabela 21 : *Struktura i trend općeg kreditnog rizika i potencijalnih kreditnih gubitaka*
- 000 KM -

Kategorija klasifikacije	IZNOS (u 000 KM) I STRUKTURA (u%)						INDEKS	
	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	118.884	37,9	150.390	43,8	173.039	46,1	127	115
B	62.517	19,9	79.451	23,1	94.776	25,3	127	119
C	41.954	13,4	36.574	10,6	36.601	9,8	87	100
D	90.465	28,8	77.181	22,5	70.844	18,8	85	92
E	31	0,0	141	0,0	30	0,0	455	21
UKUPNO	313.851	100,0	343.737	100,0	375.290	100,0	110	109

Grafikon 13 : *Struktura i trend općeg kreditnog rizika i potencijalnih kreditnih gubitaka*

Prema izvještajima, banke su formirale rezerve za kreditne gubitke u skladu s propisima i visinom procijenjenog kreditnog rizika.

Analizirajući nivo formiranih rezervi ukupno i po kategorijama klasifikacije, u odnosu na kraj 2006. godine, rezerve za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne gubitke veće su za 9% i iznosile su 375 miliona KM, odnosno 3,7% rizične aktive sa vanbilansom što je za 0,2 procentna poena manje nego na kraju 2006. godine. Sa 30. 06. 2007. godine banke su prosječno za B kategoriju imale izdvojene rezerve po stopi od 7,4%, za C kategoriju 24,3%, D kategoriju 59% i E 100%.

Analiza kvaliteta aktive, odnosno kreditnog portfelja pojedinačnih banaka, kao i on site kontrole u samim bankama, ukazuju da je još uvijek dominantni rizik kod najvećeg broja banaka kreditni rizik, a zabrinjava činjenica da jedan broj banaka ima neadekvatne prakse upravljanja, odnosno ocjene, mjerenja, praćenja i kontrole kreditnog rizika i klasifikaciju aktive, što se u on site kontrolama utvrdilo kroz značajne iznose nedostajućih rezervi za kreditne gubitke, koje su banke formirale po nalogu FBA, ali time se problem suštinski ne rješava.

FBA je bankama, kod kojih je kontrolom ocijenjen slab kvalitet aktive, naložila korektivne mjere u smislu izrade operativnog programa koji mora sadržavati plan aktivnosti na poboljšanju postojećih praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno kvaliteta aktive, smanjenje postojećih koncentracija, te rješavanje problema nekvalitetne aktive i sprječavanje njenog daljeg pogoršanja. Izvršavanje naloga FBA se kontrinuirano nadzire kroz pojačan postkontrolni postupak na osnovu izvještaja i ostale dokumentacije dostavljene od strane banaka, kao provjere istog ciljanim on site kontrolama.

Transakcije s povezanim licima

U svom poslovanju banke su izložene raznim vrstama rizika, od kojih poseban značaj ima rizik vezan za transakcije s licima povezanim sa bankom.

FBA je, u skladu sa Bazelskim standardima, uspostavila određene opreznosne principe i zahtjeve vezane za transakcije s licima povezanim s bankom²¹, što je regulisano Odlukom o minimalnim standardima za poslovanje banaka s licima povezanim s bankom, u kojoj su propisani uslovi i način poslovanja banaka s povezanim licima. Na osnovu te Odluke i Zakona o bankama Nadzorni odbor banke, a na prijedlog direktora, dužan je da donese posebne politike banke za poslovanje s povezanim licima i da prati njihovu primjenu.

Odlukama FBA propisan je i poseban set izvještaja koji obuhvataju transakcije s jednim dijelom povezanih lica, i to kredite i potencijalne i preuzete vanbilansne obaveze (garancije, akreditivi, preuzete kreditne obaveze) kao najčešći i najrizičniji vid transakcija između banaka i povezanih lica. Set propisanih izvještaja uključuje podatke o kreditima datim sljedećim kategorijama povezanih lica:

- dioničarima banke s više od 5% glasačkih prava,
- članovima Nadzornog odbora i uprave banke i
- subsidijarnim licima i drugim preduzećima povezanim s bankom.

Tabela 22: *Transakcije s povezanim licima*

-000 KM-

Opis	D A T I K R E D I T I			I N D E K S	
	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.	3/2	4/3
1	2	3	4	5	6
Dioničarima sa više od 5% glasačkih prava, subs.i drugim povezanim pred.	28.520	21.333	24.854	75	117
Članovima Nadzornog odbora	101	38	68	39	179
Upravi banke i uposlenim radnicima	2.663	1.962	1.946	74	99
UKUPNO	31.284	23.333	26.868	75	115
Potencijalne i preuzete vanbil.obaveze	911	1.072	6.101	118	569

Iako je u prvoj polovini 2007. godine kreditna izloženost banaka prema povezanim licima nešto povećana (kreditni 15% ili četiri miliona KM, a potencijalne i preuzete vanbilansne obaveze za 469% ili pet miliona KM), na osnovu izvještajnih podataka može se zaključiti da se radi o veoma malom iznosu kredita odobrenih povezanim licima, te da je generalno nivo rizika nizak. FBA posebnu pažnju (pri on site kontrolama) usmjerava na poslovanje banaka sa povezanim licima. Kontrolori FBA na licu mjesta daju naloge za otklanjanje uočenih propusta u određenim rokovima i pokreću prekršajne postupke, a sastavni dio tih aktivnosti je i praćenje i nadzor provođenja datih naloga u postkontrolnom postupku. To se pozitivno odrazilo na ovaj segment poslovanja, jer je u bankama značajno poboljšana kvaliteta upravljanja ovim rizikom, obim transakcija s povezanim licima ima opadajući trend, a time i izloženost riziku prema ovim licima.

²¹ Član 39.stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama definiše pojam "lica povezana s bankom", gdje više nisu uključeni uposleni radnici.

2.2. Profitabilnost

Prema podacima iz bilanca uspjeha, banke u Federaciji BiH na kraju prve polovine 2007. godine ostvarile su pozitivan finansijski rezultat-dobit u iznosu od 81 milion KM, što je na nivou sistema značajno povećanje od 81% ili 36 miliona KM u odnosu na isti period 2006. godine, odnosno dostignut je nivo od 92% ostvarene dobiti u 2006. godini.

Pozitivan finansijski rezultat od 83,3 miliona KM ostvarilo je 19 banaka što je za 56,5% ili 30 miliona KM više nego u istom periodu 2006. godine. Istovremeno, gubitak u poslovanju u iznosu od 2,2 miliona KM iskazan je kod četiri banke i isti je je za 73,7% ili 6,2 miliona KM manji u odnosu na uporedni period 2006. godine.

Detaljniji podaci dati su u sljedećoj tabeli.

Tabela 23: *Ostvareni finansijski rezultat: dobit/gubitak*

-000 KM-

Datum/Opis	Na nivou sistema		Privatne banke		Državne banke	
	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
30.06.2005.						
Gubitak	-5.936	6	-5.500	3	-436	3
Dobit	39.830	18	36.969	15	2.861	3
Ukupno	33.894	24	31.469	18	2.425	6
30.06.2006.						
Gubitak	-8.451	9	-5.523	5	-2.928	4
Dobit	53.219	15	51.451	13	1.768	2
Ukupno	44.768	24	45.928	18	-1.160	6
30.06.2007.						
Gubitak	-2.224	4	-2.224	4	-	-
Dobit	83.265	19	80.119	16	3.146	3
Ukupno	81.041	23	77.895	20	3.146	3

Kao i u ostalim segmentima i u ovom su prisutne koncentracije: od ukupno ostvarene dobiti (83,3 miliona KM) 77,4% ili 64,4 miliona KM se odnosi na četiri najveće banke u sistemu, čiji je udio aktive u sistemu 68,2%, dok se ukupni gubitak (2,2 miliona KM) odnosi na četiri uglavnom male privatne banke (od toga dvije pod privremenom upravom) čiji je udio aktive u sistemu svega 2,5%. Finansijski rezultat državnih banaka nema značajniji uticaj na ukupnu profitabilnost bankarskog sektora.

Na osnovu analitičkih podataka, kao i pokazatelja za ocjenu kvaliteta profitabilnosti (visina ostvarenog finansijskog rezultata-dobit/gubitak i koeficijenta koji se koriste za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja, te drugih parametara vezanih za ocjenu poslovanja) ukupna profitabilnost sistema se poboljšava, kao rezultat sveukupnog trenda poboljšanja i stabilizacije bankarskog sektora.

Na nivou sistema ostvaren je ukupan prihod u iznosu od 402 miliona KM, sa stopom rasta od 25% ili 80,7 miliona KM, što je povećanje od 10 indeksnih poena u odnosu na uporedni period prethodne godine. Ukupni nekamatni rashodi iznose 321 milion KM, sa stopom rasta od 16% ili 44,4 miliona KM i u odnosu na prethodnu godinu to je rast od četiri indeksna poena što se pozitivno odrazilo na ukupan finansijski rezultat sektora.

Ako se analizira struktura ukupnog prihoda i promjene u najznačajnijim kategorijama, može se zaključiti da i dalje raste učešće neto kamatnog prihoda na koji se odnosi 59,2% ukupnog

prihoda (u istom periodu 2006. godine 57,2%), dok se učešće operativnih prihoda smanjilo sa 42,8% na 40,8%.

Ukupni prihodi od kamata iznose 386,9 miliona KM i u odnosu na isti period prošle godine povećani su za 31% ili 92,6 miliona KM, što je za devet indeksnih poena više. U strukturi ukupnog prihoda njihovo učešće povećano je sa 91,6% na 96,3%. Pozitivan trend rezultat je bržeg rasta prihoda od kamata u odnosu na rast prosječne kamatonosne aktive, odnosno kontinuiranog rasta kreditnih plasmana i njihovog relativno dobrog kvaliteta, poboljšanja praksi upravljanja slobodnim novčanim sredstvima i po tom osnovu značajnog rasta kamata na sredstva kod depozitnih institucija, te primjene odredbi MRS-a 18.

S druge strane, u odnosu na stopu rasta kamatnih prihoda, kamatni rashodi su imali brži rast, odnosno stopu od 35% i iznose 148,9 miliona KM. Takođe, njihovo učešće u strukturi ukupnog prihoda povećano je sa 34,4% na 37,1% u odnosu na isti period prethodne godine. U usporedbi sa rastom prosječnih kamatonosnih izvora (stopa 26%) rashodi su imali brži trend rasta kao rezultat kontinuiranog rasta kreditnih obaveza (najvećim dijelom inozaduženja) i oročenih depozita, te trenda rasta kamatnih stopa na depozite i uzete kredite.

Iako je zbog bržeg rasta kamatnih rashoda neto kamatni prihod u iznosu od 238,0 miliona KM imao nešto nižu stopu rasta (30% ili 54,2 miliona KM) nego kamatni prihodi, ipak se njegovo učešće u strukturi ukupnog prihoda povećalo sa 57,2% na 59,2%.

Rast učešća neto kamatnog prihoda u ukupnom prihodu banaka je pozitivan pokazatelj trenda poboljšanja kvaliteta i stabilnosti zarada, jer banke sve veći dio prihoda ostvaruju iz osnovne djelatnosti, odnosno kreditnih aktivnosti.

Operativni prihodi iznose 164 miliona KM i rasli su sporije od neto kamatnog prihoda, odnosno veći su za 19% ili 26,4 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine, a njihovo učešće u strukturi ukupnog prihoda smanjeno je sa 42,8% na 40,8%. Na ostvarenu stopu rasta operativnih prihoda značajan uticaj je imalo smanjenje prihoda od naknada za izvršene usluge, kao rezultat promjene računovodstvenih politika u segmentu metodologije tretmana i priznavanja prihoda po osnovu naknada koje su vezane za kredite (na kraju 2006.godine primijenjeno kod svih banaka). U okviru operativnih prihoda nominalno i procentualno u odnosu na isti period prethodne godine najveći rast je ostvaren kod prihoda iz poslova trgovanja vrijednosnim papirima (sa 564 hiljade KM na 16.191 hiljadu KM), a za sada tu vrstu poslova radi veoma mali broj banaka, i to velike banke u sistemu.

Pozitivan trend bilježi se kod ukupnih nekamatnih rashoda koji iznose 321 milion KM i u odnosu na isti period prethodne godine veći su za 16% ili 44,4 miliona KM. Istovremeno njihovo učešće u strukturi ukupnog prihoda smanjeno je sa 86,1% na 79,8%.

U okviru nekamatnih rashoda nominalno najviše su rasli troškovi plata i doprinosa u iznosu od 13 miliona KM i stopom od 14% (u prvoj polovini 2007. godine broj zaposlenih je veći za 7%), zatim ostali operativni troškovi u iznosu od 11,5 miliona KM i stopom od 29% (od toga se 6,7 miliona KM odnosi na porast ovih rashoda kod najveće banke u sistemu), te troškovi rezervi za kreditne gubitke u iznosu od 10,8 miliona KM i stopom od 16%.

Trend i struktura ukupnih prihoda i rashoda daje se u sljedećim tabelama i grafikonima:

Tabela 24 : Struktura ukupnih prihoda

- u 000 KM-

Struktura ukupnih prihoda	30.06.2005.		30.06.2006.		30.06.2007.		INDEKS	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I Prihodi od kamata i slični prihodi								
Kamatonosni rač. depozita kod depoz.inst.	20.426	5,6	28.904	6,7	44.365	8,0	142	153
Kredit i poslovi lizinga	214.601	59,0	256.716	59,4	323.891	58,8	120	126
Ostali prihodi od kamata	6.787	1,9	8.636	2,0	18.675	3,4	127	216
UKUPNO	241.814	66,5	294.256	68,1	386.931	70,2	122	131
II Operativni prihodi								
Naknade za izvršene usluge	73.699	20,3	81.983	19,0	87.602	15,9	111	107
Prihodi iz posl. sa devizama	13.680	3,8	14.275	3,3	15.571	2,8	104	109
Ostali operativni prihodi	34.349	9,4	41.313	9,6	60.847	11,1	120	147
UKUPNO	121.728	33,5	137.571	31,9	164.020	29,8	113	119
UKUPNI PRIHODI (I + II)	363.542	100,0	431.827	100,0	550.951	100,0	119	128

Grafikon 14 : Struktura ukupnih prihoda

30.06.2006.

30.06.2007.

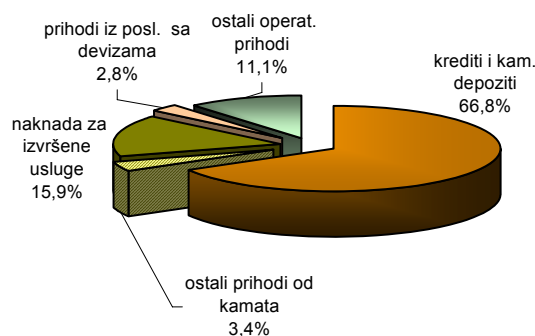
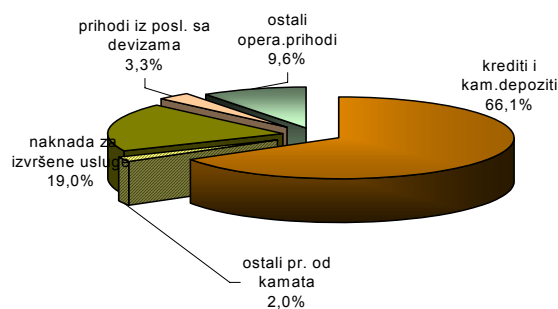
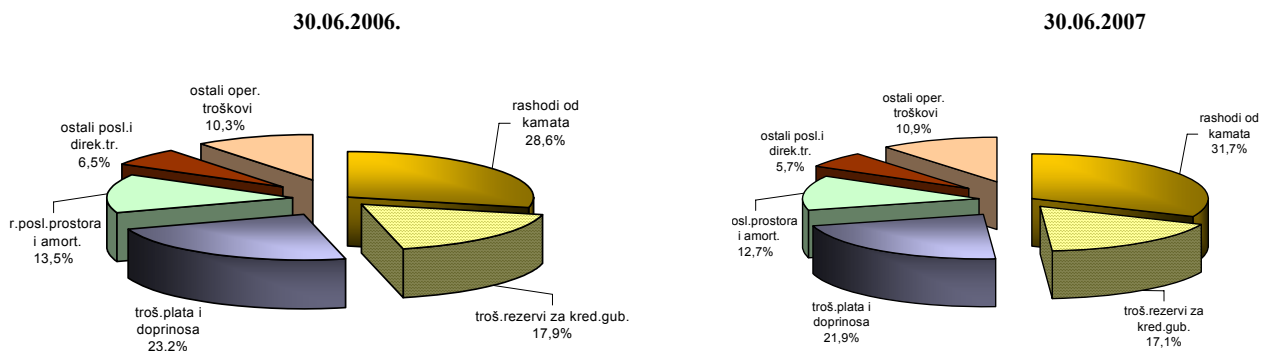

Tabela 25 : Struktura ukupnih rashoda

- u 000 KM-

Struktura ukupnih rashoda	30.06.2005.		30.06.2006.		30.06.2007.		INDEKS	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I Rashodi od kamata i slični rashodi								
Depoziti	63.839	19,4	80.770	20,9	105.276	22,4	127	130
Obaveze po uzetim kredit. i ostalim pozajm.	17.125	5,2	25.182	6,5	37.457	8,0	147	149
Ostali rashodi od kamata	2.670	0,8	4.537	1,2	6.201	1,3	170	137
UKUPNO	83.634	25,4	110.489	28,6	148.934	31,7	132	135
II Ukupni nekamatni rashodi								
Troškovi rezervi za opći kred. rizik	66.585	20,2	69.454	17,9	80.230	17,1	104	116
Potencijalne kreditne gubitke								
Troškovi plata i doprinosa	80.154	24,3	89.964	23,2	102.979	21,9	112	114
Troškovi posl.prostora i amortizacija	45.882	13,9	52.245	13,5	59.549	12,7	114	114
Ostali poslovni i direktni troškovi	16.654	5,1	25.068	6,5	26.898	5,7	151	107
Ostali operativni troškovi	36.739	11,1	39.839	10,3	51.320	10,9	108	129
UKUPNO	246.014	74,6	276.570	71,4	320.976	68,3	112	116
UKUPNI RASHODI (I + II)	329.648	100,0	387.059	100,0	469.910	100,0	117	121

Grafikon 15 : *Sruktura ukupnih rashoda*

U sljedećim tabelama dati su najznačajniji koeficijenti za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti banaka:

Tabela 26 : *Koeficijenti profitabilnost, produktivnosti i efikasnosti po periodima*

KOEFIKIJENTI	-u %-		
	30.06.2005.	30.06.2006.	30.06.2007.
Dobit na prosječnu aktivu	0,43	0,46	0,66
Dobit na prosječni ukupni kapital	3,64	4,23	6,25
Dobit na prosječni dionički kapital	4,44	5,51	8,89
Neto prihod od kamata/ prosječna aktiva	2,00	1,88	1,94
Prihod od naknada/ prosječna aktiva	1,54	1,41	1,34
Ukupan prihod/ prosječna aktiva	3,54	3,29	3,28
Poslovni i direktni rashodi ²² /prosječna aktiva	1,05	0,97	0,87
Operativni rashodi/ prosječna aktiva	2,06	1,86	1,75
Ukupni nekamatni rashodi/ prosječna aktiva	3,11	2,83	2,62

Tabela 27 : *Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti na dan 30.06. 2007.*

KOEFIKIJENTI	-u %-		
	30.06. 2007.		
	DRŽAVNE BANKE	PRIVATNE BANKE	PROSJEK UFBIH
Dobit na prosječnu aktivu	-0,60	0,70	0,66
Dobit na prosječni ukupni kapital	-1,52	7,24	6,25
Dobit na prosječni dionički kapital	-1,83	10,55	8,89
Neto prihod od kamata/ prosječna aktiva	1,89	1,95	1,94
Prihod od naknada/ prosječna aktiva	2,52	1,30	1,34
Ukupan prihod/ prosječna aktiva	4,40	3,25	3,28
Poslovni i direktni rashodi/prosječna aktiva	1,39	0,86	0,87
Operativni rashodi/ prosječna aktiva	2,16	1,73	1,75
Ukupni nekamatni rashodi/ prosječna aktiva	3,56	2,59	2,62

²² U rashode su uključeni troškovi rezervi za potencijalne kreditne gubitke.

Analizom osnovnih parametara za ocjenu kvaliteta profitabilnosti uočava se da i pored toga što je iznos ostvarene dobiti veći u odnosu na isti period prethodne godine i sa ROAA (povrat na prosječnu aktivu) od 0,66% i ROAE (povrat na prosječni dionički kapital) od 8,89%, ipak produktivnost banaka, mjerena odnosom ukupnog prihoda i prosječne aktive (3,28%), nije poboljšana, odnosno zadržana je na skoro istom nivou, s jedne strane zbog nešto bržeg rasta prosječne ukupne aktive od prosječne kamatonosne aktive, a s druge strane usporenijeg rasta operativnih prihoda.

Svi ključni finansijski pokazatelji profitabilnosti analizirani prema kriterijumu vlasništva u bankama, pokazuju da privatne banke posluju rentabilnije, produktivnije i efikasnije, što im osigurava konkurentnu prednost u odnosu na državne banke i ukazuje na nužnost završetka privatizacije preostalih državnih banaka.

Profitabilnost banaka u narednom periodu i dalje će najviše zavisi od kvaliteta aktive, odnosno izloženosti banke kreditnom riziku, te efikasnog upravljanja i kontrole operativnih troškova, a kod najvećih banaka posebno onih koje su vezani za zajedničke troškove u grupaciji (head office), koji su veoma visoki i značajno utiču na finansijski rezultat tih banaka. Stoga je ključni faktor efikasnosti i profitabilnosti svake banke kvalitet menadžmenta i poslovna politika koju vodi jer se time najdirektnije utiče na njene performanse.

Takođe, u novim tržišnim uslovima banke usvajaju novi koncept poslovne politike primjerene tržišno orjentiranom bankarstvu čiji je cilj ostvarivanje što većeg profita, obezbjeđujući pri tome stabilnost banke i adekvatno upravljanje i kontrolu svih rizika kojima je banka izložena u poslovanju, a primarno kreditnog rizika. Međutim, uključivanjem u međunarodno finansijsko poslovanje i tržišta banke će u budućnosti biti više izložene tržišnim rizicima: kamatnom, deviznom i cjenovnom, kao i riziku zaduživanja, što će zahtijevati dalje jačanje kapitalne osnove ne samo iz internih izvora kroz povećanje zadržane dobiti iz ostvarenog profita nego i iz eksternih izvora, što je istovremeno i preduslov za dalju ekspanziju i rast banaka.

2.3. Likvidnost

Upravljanje rizikom likvidnosti je, uz kreditni rizik, jedno od najvažnijih i najsloženijih segmenata bankarskog poslovanja. Održavanje likvidnosti u tržišnoj ekonomiji je permanentna obaveza banke i osnovna pretpostavka za njenu održivost na finansijskom tržištu. Takođe, to je jedan od ključnih preduvjeta za uspostavljanje i očuvanje povjerenja u bankarski sistem u svakoj zemlji.

Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje rizikom likvidnosti propisani su minimalni standardi koje je banka dužna da osigura i održava u procesu upravljanja ovim rizikom, odnosno minimalni standardi za kreiranje i provođenje politike likvidnosti koja osigurava sposobnost banke da potpuno i bez odlaganja izvršava svoje obaveze na dan dospijeca.

Navedeni propis predstavlja okvir za upravljanje rizikom likvidnosti i sadrži kvalitativne i kvantitativne odredbe i zahtjeve prema bankama. Propisani su limiti koje banke trebaju ispunjavati vezano za prosječni dekadni minimum i dnevni minimum novčanih sredstava u odnosu na kratkoročne izvore, kao i minimalni limiti ročne usklađenosti dospijeca instrumenata finansijske aktive i obaveza do 180 dana.

Rizik likvidnosti je u uskoj korelaciji s drugim rizicima, i često se negativno efektira na profitabilnost banaka.

U strukturi izvora finansiranja banaka u Federaciji BiH na dan 30. 06. 2007. godine i dalje najveće učešće od 72,5% imaju depoziti i uzeti krediti (uključujući subordinisane dugove)

14,4% koji su sa dužim periodima ročnosti i predstavljaju kvalitetan izvor za dugoročne plasmane, a značajno su doprinijeli ročnom usklađivanju dospijeca stavki aktive i obaveza. S druge strane, ročna struktura depozita je znatno nepovoljnija, iako je već duži period prisutan trend poboljšanja.

Tabela 28 : Ročna struktura depozita

- u 000 KM-

DEPOZITI	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Štednja i dep. po viđenju	3.264.937	47,5	4.079.002	48,7	4.488.709	48,0	125	110
Do 3 mjeseca	408.679	6,0	293.735	3,5	304.392	3,3	72	104
Do 1 godine	541.832	7,9	745.994	8,9	1.001.447	10,6	137	135
1. Ukupno kratkoročni	4.215.448	61,4	5.115.731	61,1	5.794.548	61,9	121	113
Do 3 godine	1.709.665	24,9	2.212.076	26,4	2.445.794	26,1	129	111
Preko 3 godine	938.935	13,7	1.051.515	12,5	1.120.280	12,0	112	107
2. Ukupno dugoročni	2.648.600	38,6	3.263.591	38,9	3.566.029	38,1	123	109
UKUPNO (1 + 2)	6.864.048	100,0	8.379.322	100,0	9.360.577	100,0	122	112

Analizirajući ročnu strukturu depozita prema dvije osnovne grupe, u odnosu na 2006. godinu, u posmatranom periodu kratkoročni depoziti su imali nešto brži rast (13% ili 679 miliona KM) nego dugoročni (9% ili 302 miliona KM).

U kratkoročnim depozitima u odnosu na 2006. godinu najveći nominalni rast od 410 miliona KM (stopa rasta 10%) ostvaren je kod depozita po viđenju, dok je najveća stopa rasta (35% ili 255 miliona KM) ostvarena kod oročenih depozita u periodu od 3 mjeseca do jedne godine. U ukupnim depozitima po viđenju najveće učešće i dalje imaju depoziti građana (35,7%), koji su se u odnosu na 2006.godinu povećali za 13% ili 190 miliona KM.

Treba istaći da je kod dugoročnih depozita dominantno učešće dva sektora, i to: stanovništva od 45% i bankarskih institucija 25,5%, s blagim trendom smanjenja njihovog učešća zbog porasta učešća depozita javnih i privatnih preduzeća (sa 16,8% na 21,8%). U depozitima oročenim do tri godine najveće učešće od 60,1% imaju depoziti stanovništva (na kraju 2006. godine 58,4%), dok u periodu preko tri godine najveće učešće od 63,9% imaju depoziti bankarskih institucija (na kraju 2006. godine: 62,9%).

U funkciji planiranja potrebnog nivoa likvidnih resursa, banke trebaju planirati izvore i strukturu adekvatnog likvidnog potencijala, i u vezi s tim planirati i kreditnu politiku. Ročnost plasmana, odnosno kreditnog portfolija je determinisana upravo ročnošću izvora. S obzirom da je ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno povezana sa funkcionalnim karakteristikama bankarskog poslovanja, banke kontinuirano kontrolišu i drže ročne debalanse između izvora i plasmana u okviru propisanih minimalnih limita.

Tabela 29 : Ročna struktura kredita

-u 000 KM-

KREDITI	31.12.2005.		31.12.2006.		30.06.2007.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dospjela potraživanja i plaćene vanbil.obaveze	218.177	3,9	210.852	3,1	250.078	3,2	97	119
Kratkoročni krediti	1.134.850	20,5	1.360.381	19,9	1.476.204	18,9	120	109
Dugoročni krediti	4.192.050	75,6	5.248.921	77,0	6.083.704	77,9	125	116
UKUPNO KREDITI	5.545.077	100,0	6.820.154	100,0	7.809.986	100,0	123	115

U prvoj polovini 2007. godine dugoročni krediti su povećani za 16% ili 835 miliona KM (60% ili 501 milion KM od ostvarenog rasta odnosi se na kredite date stanovništvu), a kratkoročni za 9% ili 116 miliona KM (na privatna preduzeća se odnosi 91,5% ili 106 miliona KM).

Sektorska analiza po ročnosti pokazuje da se od ukupnih kredita datih stanovništvu 91% odnosi na dugoročne kredite, a kod kredita plasiranih privatnim preduzećima 63%, što je na približno istom nivou kao i na kraju 2006. godine.

U strukturi aktive krediti, kao najznačajnija kategorija, imaju i dalje najveće učešće od 60,5%, uz stalni trend rasta koji je podržan kako rastom depozita (13%) tako i dugoročno uzetih kredita (19%).

Banke su u 2006. godini redovno ispunjavale obavezu održavanja propisane obavezne rezerve kod Centralne banke BiH²³. Putem obavezne rezerve kao značajnog instrumenta monetarne politike, u BiH u uslovima funkcioniranja valutnog odbora i relativno finansijski nerazvijenog tržišta, ostvaruje se primarno monetarni cilj odnosno monetarna kontrola, u smislu zaustavljanja brzog rasta kredita ostvarenog u prethodnim godinama i smanjenja multiplikacije. S druge strane, primjena regulative o deviznom riziku i održavanje valutne usklađenosti s propisanim limitima, utiče takođe značajno na iznos koji banke drže na računima rezevi kod Centralne banke u domaćoj valuti čime se osigurava visoka likvidnost pojedinačno banaka i bankarskog sektora, iako se to negativno reflektira na profitabilnost banaka.

Za analizu likvidnosti koristi se više koeficijenata, a pregled najvažnijih je u sljedećoj tabeli :

Tabela 30 : Koeficijenti likvidnosti

- u % -

Koeficijenti	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.
1	2	3	4
Likvidna sredstva ²⁴ / ukupna aktiva	37,8	37,4	36,7
Likvidna sredstva / kratkoročne finans.obaveze	63,9	62,2	62,6
Kratkoročne finans.obaveze/ ukupne finans.obaveze	66,9	68,0	66,2
Kreditni / depoziti i uzeti krediti ²⁵	69,2	69,6	70,7
Kreditni / depoziti, uzeti krediti i subordinisani dugovi ²⁶	68,0	68,5	69,5

U prvoj polovini 2007. godine nastavljen je trend neznatnog pada kvaliteta osnovnih pokazatelja likvidnosti, najviše zbog daljeg rasta kreditnih plasmana, ali se ipak može reći da je pozicija likvidnosti bankarskog sistema u Federaciji BiH dobra, sa zadovoljavajućim učešćem likvidnih sredstava u ukupnoj aktivni i pokrivenošću kratkoročnih obaveza likvidnim sredstvima, dok je strukturni pokazatelj učešća kratkoročnih obaveza u ukupnim finansijskim obavezama nešto povoljniji nego na kraju 2006. godine. Posljednja dva pokazatelja, izražena kao odnos kredita i izvora iz kojih su finansirani (depoziti i uzeti krediti), takođe su veoma dobri, što je na nivou iskustvenog standarda.

Propisani regulatorni zahtjevi prema bankama su dosta restriktivni, što je i rezultiralo dobrom likvidnošću banaka pojedinačno i ukupnog bankarskog sistema. Sve banke kontinuirano

²³ Krajem 2005. godine došlo je do izmjene propisa i povećanja stope obavezne rezerve, koja je od 01.12.2005.godine povećana sa 10% na 15%.

²⁴ Likvidna sredstva u užem smislu: gotovina i depoziti i druga finansijska sredstva sa preostalim rokom dospjeća manjim od tri mjeseca, isključujući međubankarske depozite.

²⁵ Iskustveni standardi su: manji od 70%-veoma solidan, 71%-75%-zadovoljavajući, 76%-80%-na granici zadovoljavajućeg, 81%-85%-nedovoljan, preko 85%-kritičan.

²⁶ Prethodni koeficijent je proširen, odnosno u izvore su uključeni i subordinisani dugovi, što daje realniji pokazatelj.

ispunjavaju i to znatno iznad propisanog minimuma, obavezu dekadnog prosjeka od 20% u odnosu na kratkoročne izvore sredstava, i dnevnog minimuma od 10% prema istoj osnovici, što se vidi iz sljedećeg pregleda.

Tabela 31 : Pozicija likvidnosti- dekadni prosjek i dnevni minimum

- u 000 KM-

Opis	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.	INDEX	
	Iznos	Iznos	Iznos	3/2	4/3
1	2	3	4	5	6
1. Prosječno dnevno stanje novčanih sredstava	2.687.043	3.478.292	3.701.580	129	106
2. Najniže ukupno dnevno stanje novč.sredst.	2.371.336	3.201.670	3.472.207	135	108
3. Kratkoročni izvori sred.(osnovica za obračun)	4.165.268	5.135.086	5.662.888	123	110
4.Iznos obaveze :					
4.1. dekadni prosjek 20% od iznosa red.br. 3	833.054	1.027.017	1.132.578	123	110
4.2. dnevni minimum 10% od iznosa red.br.3	416.527	513.509	566.289	123	110
5.Ispunjenje obaveze : dekadni prosjek					
Višak = red.br.1 – red.br. 4.1.	1.853.989	2.451.275	2.569.002	132	105
6. Ispunjenje obaveze : dnevni minimum					
Višak = red.br.2 – red.br. 4.2.	1.954.809	2.688.161	2.905.918	138	108

Pored navedenog propisanog minimalnog standarda, za analizu pozicije likvidnosti od ključnog značaja je praćenje preostalih dospijuća stavki finansijske aktive i obaveza prema vremenskoj skali, koja je s aspekta propisanih minimalnih limita kreirana na vremenski horizont od 180 dana.

Tabela 32 : Ročna usklađenost finansijske aktive i obaveza do 180 dana

- u 000 KM -

Opis	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.	INDEX	
	Iznos	Iznos	Iznos	3/2	4/3
1	2	3	4	5	6
I. 1-30 dana					
1. Iznos finansijske aktive	4.051.257	5.111.825	5.415.586	126	106
2. iznos finansijskih obaveza	3.668.868	4.622.017	4.948.675	126	107
3. Razlika (+ ili -) = 1-2	382.389	489.808	466.911	128	95
<i>Obračun izvršenja propisane obaveze u %</i>					
a) Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	110,4%	110,60%	109,40 %		
b) Propisani minimum %	100,0%	100,00%	100,00%		
Više (+) ili manje (-) = a - b	10,4%	10,60%	9,40%		
II. 1-90 dana					
1. Iznos finansijske aktive	4.559.015	5.622.934	5.914.532	123	105
2. iznos finansijskih obaveza	4.150.956	5.104.149	5.478.902	123	107
3. Razlika (+ ili -) = 1-2	408.059	518.785	435.630	127	84
<i>Obračun izvršenja propisane obaveze u %</i>					
a) Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	109,8%	110,20%	108,00%		
b) Propisani minimum %	100,0%	100,00%	100,00%		
Više (+) ili manje (-) = a - b	9,8%	10,20%	8,0%		
III. 1-180 dana					
1. Iznos finansijske aktive	5.091.381	6.246.116	6.599.406	123	106
2. iznos finansijskih obaveza	4.598.836	5.661.218	6.187.045	123	109
3. Razlika (+ ili -) = 1-2	492.545	584.898	412.361	119	71
<i>Obračun izvršenja propisane obaveze u %</i>					
a) Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	110,7%	110,3%	106,7%		
b) Propisani minimum %	95,0%	95,0%	95,0%		
Više (+) ili manje (-) = a - b	15,7%	15,30%	11,70%		

Iz pregleda se zaključuje da su se banke na dan 30. 06. 2007. godine pridržavale propisanih ograničenja, i ostvarile bolju ročnu usklađenost finansijske aktive i obaveza u odnosu na propisane limite, ali ipak nešto lošiju nego na kraju 2006. godine, a osnovni razlog tome je nešto jači rast kreditnih plasmana u prvoj polovini 2007.godine, i to uglavniom dugoročnih.

Likvidnost bankarskog sistema u Federaciji BiH je, na osnovu svih iznesenih pokazatelja, visoka, što je i rezultat postojeće restriktivne regulative. Kako je ovaj segment poslovanja i nivo izloženosti likvidnosnom riziku u korelaciji s kreditnim rizikom, a imajući u vidu rastući trend i nivo kreditnog rizika, banke će u narednom periodu trebati još više pažnje posvetiti upravljanju rizikom likvidnosti uspostavljanjem i provođenjem politika likvidnosti koje će osigurati izvršenje svih dospjelih obaveza banke na vrijeme, a na osnovu kontinuiranog planiranja budućih likvidnosnih potreba uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim, regulativnim i ostalim uslovima poslovnog okruženja banaka. FBA će, i putem izvještaja i on site kontrola u bankama, pratiti i nadzirati kako banke upravljaju ovim rizikom i da li postupaju u skladu s usvojenim politikama i programima.

2.4. Devizni rizik-devizna usklađenost aktive i pasive bilansa i vanbilansa

U svom poslovanju banke su izložene značajnim rizicima proizašlim iz mogućih gubitaka po bilansnim i vanbilansnim stavkama nastalim usljed promjene cijena na tržištu. Jedan od tih rizika je i devizni rizik (FX) koji nastaje kao rezultat promjena valutnih kurseva i/ili neusklađenosti nivoa aktive, pasive i vanbilansnih stavki u istoj valuti -individualna devizna pozicija ili svih valuta zajedno sa kojima banka posluje - ukupna devizna pozicija banke.

U cilju osiguranja primjene i provođenja opreznosnih principa kod obavljanja deviznih aktivnosti banaka, te smanjenja uticaja deviznog rizika na njihovu profitabilnost, likvidnost i kapital FBA je donijela Odluku o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka kojom se regulišu minimalni standardi za donošenje i provođenje programa, politika i procedura za preuzimanje, praćenje, kontrolu i upravljanje deviznim rizikom, te propisana ograničenja za otvorenu individualnu i ukupnu deviznu poziciju (duga ili kratka), obračunata u odnosu na osnovni kapital banke.²⁷

U cilju praćenja poštivanja propisanih ograničenja banke dnevno izvještavaju FBA. Na osnovu kontrole, praćenja i analize dostavljenih izvještaja, može se zaključiti da se banke pridržavaju propisanih limita i da obavljaju svoje FX aktivnosti u okvirima istih.

S obzirom da Centralna banka BiH funkcioniše kao valutni odbor i gdje je EURO valuta sidro valutnog odbora, u praksi banke nisu izložene deviznom riziku kada je u pitanju najznačajnija valuta EURO.

Prema stanju na dan 30. 06. 2007. godine na nivou bankarskog sistema u valutnoj strukturi aktive banaka učešće stavki u stranim valutama iznosilo je 17,9% ili 2,3 milijarde KM (na kraju 2006. godine 20,8% ili 2,4 milijarde KM). S druge strane, valutna struktura pasive bitno je drugačija, jer je učešće obaveza u stranoj valuti znatno veće i iznosi 53,3% ili 6,9 milijardi KM (na kraju 2006. godine 53,5% ili 6,2 milijarde KM).

U sljedećoj tabeli daje se struktura i trend finansijske aktive i obaveza i devizna pozicija za EURO kao najznačajniju valutu²⁸ i ukupno:

²⁷ Članom 8. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banke propisana su ograničenja: za individualnu deviznu poziciju za EURO najviše do 30% osnovnog kapitala, a za ostale valute do 20%, i deviznu poziciju banke najviše do 30%.

²⁸ Izvor: Obrazac 5-Devizna pozicija.

Tabela 33 : Devizna usklađenost finansijske aktive i obaveza (EURO i ukupno)
-u milionima KM-

Opis	31.12.2006.				30.06.2007.				INDEX	
	EURO		UKUPNO		EURO		UKUPNO		EURO	UKUPNO
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	6/2	8/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>I. Finansijska aktiva</i>										
1. Novčana sredstva	1.335	21,5	1.876	27,2	1.528	21,8	1.984	25,7	114	106
2. Krediti	325	5,2	376	5,5	146	2,1	214	2,8	45	57
3. Krediti s val. Klauzulom	4.434	71,4	4.507	65,3	5.248	75,0	5.424	70,1	118	120
4. Ostalo	117	1,9	138	2,0	80	1,1	112	1,4	68	81
Ukupno (1+2+3+4)	6.211	100,0	6.897	100,0	7.002	100,00	7.733	100,00	113	112
<i>II. Finansijske obaveze</i>										
1. Depoziti	3.951	68,5	4.576	71,1	4.197	65,8	4.989	69,2	106	109
2. Uzeti krediti	1.327	23,0	1.362	21,1	1.596	25,0	1.629	22,6	120	120
3. Dep. i kred. s val.klauz.	284	4,9	284	4,4	329	5,1	329	4,5	116	116
4. ostalo	208	3,6	218	3,4	260	4,1	266	3,7	125	122
Ukupno (1+2+3+4)	5.770	100,0	6.440	100,0	6.381	100,00	7.213	100,0	111	112
<i>III. Vanbilans</i>										
1. Aktiva	16		20		15		121			
2. Pasiva	377		380		502		513			
<i>IV. Pozicija</i>										
Duga (iznos)	79		97		133		127			
%	7,3%		8,9%		11,00%		10,40%			
Kratka										
%										
Dozvoljena	30%		30%		30%		30%			
Manja od dozvoljene	22,7%		21,1%		19,00%		19,60%			

Ako se analizira struktura stranih valuta, u finansijskoj aktivi²⁹ dominantno je učešće EURO, s tim da je u 2007. godini povećano za 1,5 indeksnih poena (sa 74,4% na 75,9%) uz zadržani nominalni iznos od 1,8 milijardi, dok je u obavezama smanjeno sa 89,1% na 87,9% i pored povećanja iznosa sa 5,5 milijardi KM na 6,1 milijardu KM.

Međutim, u obračun izloženosti FX riziku ulazi i iznos indeksiranih stavki aktive (kreditni) i obaveza³⁰, koji je posebno značajan u aktivi (70,1% ili 5,4 milijardi KM) i ima stalni trend rasta, što je dijelom rezultat rasta uzetih inokredita kao sve značajnijeg izvora u strukturi pasive banaka (kreditne obaveze sa subordinisanim dugovima iznose 1,9 milijardi KM i imaju učešće od 14,4%). Na ostale devizne stavke aktive se odnosi 29,9% ili 2,3 milijardi KM, od toga na stavke u EURO 22,7% ili 1,8 milijardi KM, a ostale valute 7,2% ili 0,6 milijardi KM (na kraju 2006. godine krediti ugovoreni sa valutnom klauzulom u iznosu od 4,5 milijardi KM su imali učešće od 65,3%, a ostale stavke u EURO 25,8% ili 1,8 milijardi KM). Od ukupnih neto kredita (7,5 milijardi KM), 72,3% je ugovoreno s valutnom klauzulom (na kraju 2006. godine 69%), uglavnom vezano za EURO (96,8%).

Na drugoj strani struktura finansijskih obaveza uslovljava i determinira strukturu stavki finansijske aktive, za svaku valutu pojedinačno. U deviznim obavezama (7,2 milijarde KM) najveće učešće od 83,9% ili 6,0 milijardi KM imaju stavke u EURO (najviše depoziti), dok je učešće i iznos indeksiranih obaveza minimalan i iznosi 4,6% ili 0,3 milijarde KM (na kraju

²⁹ Izvor: Obrazac 5-Devizna pozicija: dio finansijske aktive (u stranim valutama denominirana u KM). Prema metodologiji, fin. aktiva se iskazuje po neto principu (umanjena za rezerve za kreditne gubitke).

³⁰ U cilju zaštite od promjena deviznog kursa banke ugovaraju određene stavke aktive (kreditni) i obaveza s valutnom klauzulom (propisom je dozvoljena samo dvosmjerna valutna klauzula).

2006. godine učešće obaveza u EURO bilo je 85,2% ili 5,5 milijardi KM, a indeksiranih obaveza 4,4% ili 0,3 milijarde KM).

Posmatrano po bankama i ukupno na nivou bankarskog sistema FBiH može se konstatovati da se izloženost banaka i sistema FX riziku u prvoj polovini 2007.godine kretala u okviru propisanih ograničenja.

Sa 30. 06. 2007. godine dugu deviznu poziciju imalo je 18 banaka, a kratku pet, tako da je na nivou sistema iskazana duga devizna pozicija od 10,4% osnovnog kapitala banaka, što je za 19,6% manje od dozvoljene. Individualna devizna pozicija za EURO iznosila je 11% pri čemu su stavke finasijske aktive bile veće od finasijskih obaveza (duga pozicija) i ista je za 19% manja od dozvoljene.

Iako u uslovima funkcioniranja valutnog odbora banke nisu izložene deviznom riziku za najznačajniju valutu EURO, dužne su da se pridržavaju propisanih ograničenja za svaku valutu, kao i za ukupnu deviznu poziciju, te da dnevno upravljaju ovim rizikom u skladu s usvojenim programima, politikama, procedurama i planovima.

III. ZAKLJUČAK

Nakon što je konsolidacija i stabilizacija bankarskog sektora Federacije BiH dostigla zavidan nivo, naredne aktivnosti treba da budu usmjerene na dalji napredak i razvoj sistema. To pretpostavlja neprekidan angažman svih dijelova sistema, zakonodavnih i izvršnih vlasti kako bi se obezbijedilo stvaranje povoljnijeg ukupnog ekonomskog ambijenta što bi podsticalo djelovalo na banke i povratno, na privredu.

Za ostvarenje ovakvih ciljeva neophodno je dalje angažovanje institucija i organa u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH na:

- realizaciji zaključka parlamenta Federacije BiH o uspostavljanju bankarske supervizije na nivou države;
- okončanju procesa privatizacije dvije državne banke;
- iniciranju ubrzanja procesa izbora članova Upravnog odbora i menadžmenta FBA;
- zaokruživanje i dogradnja regulative za finasijski sektor, koja se odnosi na djelovanje, status i poslovanje mikrokreditnih organizacija, osiguravajućih društava, pretvorba Investicijske banke Federacije BiH d.d. Sarajevo u Razvojni banku, preduzeća koja se bave lizingom itd.;
- ubrzavanju provođenja ekonomskih reformi u realnom sektoru kako bi se dostigao nivo ostvaren u monetarnom i bankarskom sektoru;
- na osnovu dokumentovanih materijala stručno i profesionalno obrađenih u Udruženju banaka BiH, a putem Ministarstva finansija Federacije BiH, neophodno je ubrzano raditi na:
 - kontinuiranom dograđivanju zakonske regulative za bankarski sektor i finasijski sistem polazeći od Bazelskih principa i Evropskih bankarskih direktiva,
 - uspostavljanju posebnih sudskih odjela za privredu,
 - uspostavljanju efikasnijih postupaka izvršenja zaloga,
 - donošenju zakona o zaštiti povjerilaca i potpune odgovornosti dužnika,
 - donošenju zakona ili poboljšanju postojećih zakonskih propisa kojim se uređuje oblast sigurnosti i zaštite novca u banci i transportu.

Agencija za bankarstvo FBiH u narednom periodu će:

- nastaviti kontinuiran nadzor banaka off-site i on-site kontrolama, sa težištem na ograničenim-ciljanim kontrolama dominantnih rizičnih segmenata bančinog poslovanja, s ciljem da supervizija bude efikasnija i u tom smislu:
 - nastaviti sistematsko praćenje aktivnosti banaka na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i unaprijeđivati saradnju sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
 - i dalje insistirati na kapitalnom jačanju banaka, posebno onih koje bilježe nadprosječan rast aktive,
 - kontinuirano nastaviti nadzirati banke u kojima je koncentrisan veliki iznos štednje i drugih depozita, a u cilju zaštite deponenata,
 - raditi, kao i do sada, na dogradnji podzakonske regulative, polazeći od Bazelskih principa i Evropskih direktiva kao dio priprema za priključivanje BiH Evropskoj uniji,
 - održati kontinuitet kontrole platnog prometa,
 - uspostavljati i širiti saradnju sa supervizorskim autoritetima u zemljama iz kojih su investitori prisutni u bankarskom sektoru FBiH, kao i s drugim zemljama u cilju što efikasnije supervizije;
 - unapređivati saradnju s Udruženjem banaka po svim segmentima bankarskog poslovanja, organizovanje savjetovanja i pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za bankarstvo, itd;
- kontinuirano operativno usavršavanje informacionog sistema koji će omogućiti rano upozoravanje i preventivno djelovanje u otklanjanju slabosti u poslovanju banaka;
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova;
- okončati proces preostalih privremenih uprava i ubrzati postupak likvidacija na osnovu zaključka Upravnog odbora od 29. 03. 2006. godine.

Kao najbitniji dio sistema, banke bi trebale koncentrisati aktivnosti na:

- daljnje kapitalno jačanje, srazmjerno rastu aktive i rizika, većoj profitabilnosti, solventnosti, dosljednijoj primjeni usvojenih politika i procedura u sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, i sigurnosti i zaštiti novca u banci i transportu, a u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima;
- jačanje internih kontrola i internih revizija koje će biti potpuno neovisne u radu;
- stalno unapređivati i srađivati s Udruženjem banaka po pitanju stručnog osposobljavanja, izmjene svih zakonskih propisa koji su postali ograničavajući faktor u razvoju banaka, uvođenju novih proizvoda, naplati potraživanja i aktivno uključivanje u formiranje jedinstvenog registra neurednih dužnika-pravnih i fizičkih lica;
- redovno i ažurno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita i Jedinstvenom Centralnom registru računa kod Centralne banke BiH.

PRILOZI

PRILOG 1.....	Osnovni podaci o bankama u F BiH
PRILOG 2.....	Bilans stanja banaka po šemi FBA
PRILOG 3.....	Štednja stanovništva u bankama F BiH
PRILOG 4.....	Izveštaj o kretanju aktive bilansa i vanbilansnih rizičnih stavki
PRILOG 5.....	Bilans prihoda i rashoda banaka
PRILOG 6.....	Izveštaj o stanju i adekvatnosti kapitala
PRILOG 7.....	Podaci o zaposlenim u bankama F BiH

PRILOG 1

Banke u Federaciji Bosne i Hercegovine - 30.06.2007.					
Br.	BANKA	Adresa		Telefon	Direktor
1	ABS BANKA dd - SARAJEVO	Sarajevo	Traplina 12/VI	033/277-060, fax:667-674	ZUKIĆ ADNAN
2	BOSNA BANK INTERNATIONAL dd - SARAJEVO	Sarajevo	Trg djece Sarajeva bb	033/275-100, fax:472-159	AMER BUKVIĆ
3	BOR BANKA dd - SARAJEVO	Sarajevo	Obala Kulina bana 18	033/663-500, fax:278-550	HAMID PRŠEŠ
4	HERCEGOVAČKA BANKA dd MOSTAR	Mostar	Kneza Domagoja bb.	036/332-901, fax:332-908	Privr. upravitelj - Nikola Fabijanić - 16.04.2007.
5	HVB CENTRAL PROFIT BANKA d.d. - SARAJEVO	Sarajevo	Zelenih beretki 24	033/533-688, fax:532-319	ZVONIMIR JURJEVIĆ
6	HYPO ALPE-ADRIA-BANK dd - MOSTAR	Mostar	Kneza Branimira 2b	036/444-200, fax:444-235	PETAR JURČIĆ
7	INVESTICIJSKA BANKA FEDERACIJE BIH	Sarajevo	Faromilinska bb	033/277-900, fax:668-952	RAMIZ DŽAFEROVIĆ
8	INVESTICIONO-KOMERCIJALNA BANKA dd - ZENICA	Zenica	Trg B&H 1	032/401-804, fax:246-187	ENIS CRNALIĆ
9	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA DD V.KLADUŠA	V.Kladuša	Ibrahima Mržijaka 3.	037/771-253, fax:772-416	HASAN PORČIĆ
10	LT GOSPODARSKA BANKA dd - SARAJEVO	Sarajevo	Ferhadija 11	033/444-605, fax:665-457	DRAGO BILANDŽIJA
11	NLB TUZLANSKA BANKA dd - TUZLA	Tuzla	Maršala Tita 34	035/259-259, fax:250-596	ALMIR ŠAHINPAŠIĆ
12	POŠTANSKA BANKA BIH - SARAJEVO	Sarajevo	Branilaca Sarajeva 20/XI	033/212-993, fax:210-007	Privr. upravitelj - Čamil Klepo - 16.10.2006.
13	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO dd - SARAJEVO	Sarajevo	Allipašina 6	033/277-700, fax:277-798	Privr. upravitelj - Maruf Burnazović - 17.07.2006.
14	PROCREDIT BANK dd - SARAJEVO	Sarajevo	Emerika Bluma 8.	033/250-950, fax:250-971	PETER MÖLDERS
15	RAIFFEISEN BANK dd BIH - SARAJEVO	Sarajevo	Danijela Ozme 3	033/287-100, fax: 213-851	MICHAEL MÜLLER
16	TURKISH ZIRAAT BANK BOSNIA dd - SARAJEVO	Sarajevo	Ferhadija 29	033/254-050, fax: 254-051	KENAN BOZKURT
17	UNA BANKA dd - BIHAĆ	Bihać	Bosanska 25	037/322-400, fax: 322-331	Privr. upravitelj - Stjepan Blagović - 01.05.2005.
18	UNICREDIT ZAGREBAČKA BANKA dd - MOSTAR	Mostar	Kardinala Steplina bb	036/312-121, fax:312-123	BERISLAV KUTLE
19	UNION BANKA dd - SARAJEVO	Sarajevo	Dubrovačka 6	033/561-000, fax: 201-567	ESAD BEKTEŠEVIĆ
20	UPI BANKA dd - SARAJEVO	Sarajevo	Obala Kulina bana 9a.	033/497-555, fax:497-589	ALMIR KRKALIĆ
21	VAKUFСКА BANKA dd - SARAJEVO	Sarajevo	M. Tita 13.	033/280-100, fax: 663-399	AMIR RIZVANOVIĆ
22	VABA BANKA d.d. - SARAJEVO	Sarajevo	Kolodvorska 5.	033/251-620; fax: 205-257	EDIN MUFTIĆ
23	VOLKSBANK BH dd - SARAJEVO	Sarajevo	Fra Andela Zvizdovića 1	033/295-601, fax:295-603	REINHOLD KOLLAND

BILANS STANJA BANAKA U FBiH PO ŠEMI FBA

AKTIVNI PODBILANS

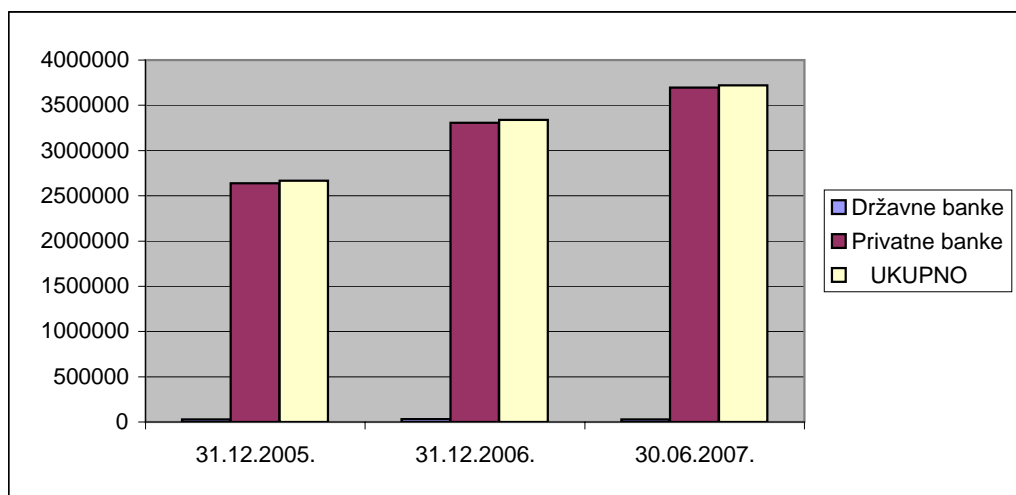
000 KM

R.br.	O P I S	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.
	A K T I V A			
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	3.533.700	4.286.202	4.726.751
1a	Gotov novac i nekamatonski računi depozita	1.167.310	1.514.758	1.700.188
1b	Kamatonski računi depozita	2.366.390	2.771.444	3.026.563
2.	Vrijednosni papiri za trgovanje	13.625	41.121	43.455
3.	Plasmani drugim bankama	68.811	105.390	82.552
4.	Kreditni, potraživanja po poslovima lizinga i dospjela potraživanja	5.545.077	6.820.154	7.809.985
4a	Kreditni	5.326.708	6.609.122	7.559.733
4b	Potraživanja po poslovima lizinga	192	180	174
4c	Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima lizinga	218.177	210.852	250.078
5.	Vrijednosni papiri koji se drže do dospijanja	6.385	4.801	5.064
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	275.276	314.012	321.271
7.	Ostale nekretnine	31.361	27.659	33.391
8.	Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	28.750	27.679	30.004
9.	Ostala aktiva	154.222	170.492	180.666
10.	MINUS:Rezerve za potencijalne gubitke	278.499	299.155	323.080
10a	Rezerve na stavke pozicije 4. Aktive	260.155	288.433	311.291
10b	Rezerve na pozicije Aktive osim pozicije 4.	18.344	10.722	11.789
11.	UKUPNA AKTIVA	9.378.708	11.498.355	12.910.059
	O B A V E Z E			
12.	Depoziti	6.864.048	8.379.322	9.360.577
12a	Kamatonski depoziti	6.114.978	7.529.517	8.509.100
12b	Nekamatonski depoziti	749.070	849.805	851.477
13.	Uzete pozajmice - dospjele obaveze	8.308	7.802	7.460
13a	Stanje dospjelih, a neisplaćenih obaveza			
13b	Stanje neizmirenih - pozvanih za plaćanje vanbilansnih obaveza	8.308	7.802	7.460
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka	2.912	2.890	2.900
15.	Obaveze prema vladi			
16.	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.152.910	1.420.944	1.684.542
16a	sa preostalim rokom dospijanja do jedne godine	241.955	196.381	184.812
16b	sa preostalim rokom dospijanja preko jedne godine	910.955	1.224.563	1.499.730
17.	Subordinisani dugovi i subordinisane obveznice	132.429	145.079	177.799
18.	Ostale obaveze	201.384	315.733	340.304
19.	UKUPNE OBAVEZE	8.361.991	10.271.770	11.573.582
	K A P I T A L			
20.	Trajne prioritetne dionice	26.280	30.180	30.180
21.	Obične dionice	773.205	858.610	905.864
22.	Emisiona ažia	29.975	71.130	71.130
22a	na trajne prioritetne dionice	532	8.332	8.332
22b	na obične dionice	29.443	62.798	62.798
23.	Neraspoređena dobit i rezerve kapitala	130.440	172.581	248.262
24.	Kursne razlike	0	0	0
25.	Ostali kapital	56.817	94.084	81.041
26.	UKUPNI KAPITAL (20. do 25.)	1.016.717	1.226.585	1.336.477
27.	UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL (19 +26)	9.378.708	11.498.355	12.910.059
	PASIVNI I NEUTRALNI PODBILANS	680.040	641.164	631.505
	UKUPNA BILANSNA SUMA BANAKA	10.058.748	12.139.519	13.541.564

NOVA ŠTEDNJA STANOVNIŠTVA PO PERIODIMA

000 KM

	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.
Državne banke	26.886	31.723	27.594
Privatne banke	2.638.391	3.308.413	3.694.565
UKUPNO	2.665.277	3.340.136	3.722.159

KLASIFIKACIJA AKTIVE I VANBILANSNIH RIZIČNIH STAVKI
na dan 30.06.2007. godine

- AKTIVNI BILANS -

000 KM

Red. br.	STAVKE AKTIVE BILANSA I VANBILANSA	K L A S I F I K A C I J A					UKUPNO
		A	B	C	D	E	
1.	Kratkoročni krediti	1.199.340	263.083	12.608	1.173		1.476.204
2.	Dugoročni krediti	5.244.291	668.191	113.944	57.267	10	6.083.703
3.	Ostali plasmani	53.571	1.918	29	10		55.528
4.	Obračunata kamata	33.960	10.480				44.440
5.	Dospjela potraživanja	95.342	71.585	19.855	59.755		246.537
6.	Potraživanja po plaćenim garancijama	240	59	0	3.242		3.541
7.	Ostala aktiva	5.314.466	5.312	1.911	1.477	20	5.323.186
8.	STAVKE AKTIVE BILANSA UKUPNO:	11.941.210	1.020.628	148.347	122.924	30	13.233.139
9.	a) Plative garancije	241.525	52.800	588	9		294.922
	b) Činidbene garancije	394.585	105.433	434	266		500.718
10.	Nepokriveni akreditivi	72.913	29.091	302			102.306
11.	Neopozive kreditne obaveze	1.156.879	71.981	673	323	6	1.229.862
12.	Ostale potencijalne obaveze	4.086					4.086
13.	STAVKE VANBILANSA UKUPNO:	1.869.988	259.305	1.997	598	6	2.131.894
14.	UKUPNO STAVKE BILANSA I VANBILANSA (8 + 13)	13.811.198	1.279.933	150.344	123.522	36	15.365.033
15.	Opšti kred.rizik i Potencijalni kred.gubici (r.br.14 X % gubitaka)	173.039	94.776	36.601	70.844	30	375.290
16.	Već formirane Opšte rezerve (A) i Posebne rezerve (B,C,D,E)	172.927	94.776	36.601	72.883	30	377.217
17.	VIŠE (MANJE) formiranih rezervi (R.br.16. - R.br.15.) + ili -	-112	0	0	2.039	0	1.927

BILANS USPJEHA

000 KM

ELEMENTI	OSTVARENO 30.06. 2006.		OSTVARENO 30.06.2007.		INDEX 4 : 2
	Iznos	učešće u ukupnom prihodu	Iznos	učešće u ukupnom prihodu	
1	2	3	4	5	6
PRIHODI					
Prihod od kamata	294.256	91%	386.931	96%	131
Kamatni troškovi	110.489	34%	148.934	37%	135
Neto kamatni prihodi	183.767	57%	237.997	59%	130
Prihod od naknada i ostali operativni prihodi	137.571	43%	164.020	41%	119
UKUPNI PRIHOD	321.338	100%	402.017	100%	125
TROŠKOVI					
Rezerve za potencijalne gubitke	69.454	22%	80.230	20%	116
Troškovi plaća i doprinosa	89.964	28%	102.979	26%	114
Troškovi fiksne aktive i režije	52.245	16%	59.549	15%	114
Ostali troškovi	64.907	20%	78.218	19%	121
UKUPNI TROŠKOVI (bez kamata)	276.570	86%	320.976	80%	116
NETO PRIHOD PRIJE POREZA	44.768	14%	81.041	20%	181
Porez na prihod	0		0		
NETO PRIHOD	44.768	14%	81.041	20%	181

**UPOREDNI PREGLED O STANJU I ADEKVATNOSTI KAPITALA
AKTIVNI POBBILANS**

000 KM

Poz.	O P I S	12./2005.	12./2006.	06./2007.
1	OSNOVNI KAPITAL BANKE			
1.a.	Dionički kapital, rezerve i dobit			
1.1.	Dionički kapital - obične i trajne priorit.nekumulat. dionice -novčane uplate	784.085	873.390	920.644
1.2.	Dionički kapital - obične i trajne priorit.nekumulat. dionice -uložene stvari i prava	12.550	12.550	12.550
1.3.	Iznos emisioh ažia ostvarenih pri uplati dionica	29.975	71.130	71.130
1.4.	Opšte zakonske rezerve (rezerve propisane zakonom)	41.801	61.228	75.666
1.5.	Ostale rezerve koje se ne odnose na procjenu kvaliteta aktive	49.583	86.990	107.117
1.6.	Zadržana – neraspodijeljena dobit iz prethodnih godina	76.939	93.543	131.772
1.a.	UKUPNO (od 1.1. do 1.6.)	994.933	1.198.831	1.318.879
1.b.	Odbitne stavke od 1.a.			
1.7.	Nepokriveni gubici prenešeni iz prethodnih godina	34.741	62.603	66.292
1.8.	Gubitak iz tekuće godine	26.376	7.030	2.224
1.9.	Knjigovodstvena vrijednost vlastitih (trezorskih) dionica u posjedu banke			
1.10.	Iznos nematerijalne imovine	41.424	40.105	38.310
1.b.	UKUPNO (od 1.7. do 1.10.)	102.541	109.738	106.826
1.	IZNOS OSNOVNOG KAPITALA: (1.a.-1.b.)	892.392	1.089.093	1.212.053
2	DOPUNSKI KAPITAL BANKE			
2.1.	Dionički kapital - obične i trajne priorit.kumulat. dionice -novčane uplate	2.850	2.850	2.850
2.2.	Dionički kapital - obične i trajne priorit.kumulat. dionice -uložene stvari i prava	0	0	0
2.3.	Opšte rezerve za kreditne gubitke na kategoriju A – Dobra aktiva	119.163	150.200	172.927
2.4.	Iznos obračunate dobiti u tekućoj godini revidirane i potvrđene eksternom revizijom	43.423	85.689	17.772
2.5.	Iznos dobiti za koju je FBA izdala rješenje o privremenoj obustavi raspodjele	0	0	0
2.6.	Iznos subordinisanih dugova najviše 50% iznosa Osnovnog kapitala	126.632	139.251	171.969
2.7.	Hibridne konvertibilne stavke - najviše do 50% iznosa Osnovnog kapitala	0	0	0
2.8.	Iznos stavki-obaveza trajnog karaktera bez obaveze za vraćanje	5.797	5.828	25.830
2.	IZNOS DOPUNSKOG KAPITALA: (od 2.1. do 2.8.)	297.865	383.818	391.348
3	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA BANKE			
3.1.	Dio uloženog dioničkog kapitala koji je po ocjeni FBA primljena, a precjenjena vrij.	0	0	0
3.2.	Ulozi u kapital drugih pravnih lica koji prelaze 5% visine Osnovnog kapitala banke	17.235	17.236	17.236
3.3.	Potraživanja od dioničara sa znač. glas.pravom - odobrena suprotno propisima	0	0	0
3.4.	VIKR prema dioničarima sa znač. glas. pravom u banci bez saglasnosti FBA	0	0	0
3.	IZNOS ODBITNIH STAVKI OD KAPITALA BANKE: (od 3.1. do 3.4.)	17.235	17.236	17.236
A	IZNOS NETO KAPITALA BANKE (1.+2.-3.)	1.173.022	1.455.675	1.586.165
B.	RIZIK PONDERISANE AKTIVE I KREDITNIH EKVIVALENATA	6.681.510	8.282.086	9.499.898
C.	STOPA NETO-KAPITALA (ADEKVATNOSTI KAPITALA) (A.:B.) X 100	17,6%	17,6%	16,7%

R.b.	BANKA	31.12.2005.	31.12.2006.	30.06.2007.
1	ABS BANKA dd SARAJEVO	290	297	320
2	BOSNA BANK INTERNATIONAL dd Sarajevo	85	104	129
3	BOR BANKA dd SARAJEVO	37	40	42
4	HVB CENTRAL PROFIT BANKA dd SARAJEVO	451	476	472
5	CBS BANK dd SARAJEVO	130		
6	HERCEGOVACKA BANKA dd MOSTAR	99	98	97
7	HYPO ALPE ADRIA BANK dd MOSTAR	431	492	523
8	INVESTICIJSKA BANKA FBiH SARAJEVO	75	84	100
9	INVESTICIONO KOMERCIJALNA BANKA dd ZENICA	165	163	158
10	KOMERCIJALNO INVESTICIONA BANKA dd VELIKA KLADUŠA	63	66	65
11	LT GOSPODARSKA BANKA BANKA dd SARAJEVO	186	196	180
12	LJUBLJANSKA BANKA dd SARAJEVO	62		
13	NLB TUZLANSKA BANKA dd TUZLA		479	478
14	TUZLANSKA BANKA dd TUZLA	332		
15	PROCREDIT BANK dd SARAJEVO	430	595	784
16	POŠTANSKA BANKA dd SARAJEVO	63	63	70
17	PRIVREDNA BANKA dd SARAJEVO	190	170	168
18	RAIFFEISEN BANK BH dd SARAJEVO	1.195	1.348	1.477
19	TURKISH ZIRAAT BANK dd SARAJEVO	95	108	115
20	UNA BANKA dd BIHAĆ	58	61	60
21	UNION BANKA dd SARAJEVO	180	175	183
22	UPI BANKA dd SARAJEVO	208	233	242
23	UNI CREDIT ZAGREBACKA BANKA BH dd MOSTAR	790	840	837
24	VAKUFСКА BANKA dd SARAJEVO	167	175	176
25	VABA BANKA dd SARAJEVO		58	74
26	VOLKSBANK BH dd SARAJEVO	233	285	305
	UKUPNO	6.015	6.606	7.055